NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 69 (6978) ● Trešdiena, 1999. gada 15. septembris ● Cena Ls 0,22

Ceļā uz simtu

Virgīnijas Laduzānes, Sīļukalna pagasta vecākās iedzīvotājas, mūžs sācies 1901. gada 1. janvārī, un vecās māmuļas veselība liek cerēt, ka kopā ar saviem tuvajiem un mīļajiem cilvēkiem viņa jaunās tūkstošgades pirmajā dienā varēs svinēt simts gadu jubileju.

Atvasaras saule šajās Grigu sādžas lauku mājās samīļo visus — sirmgalvi ābeles ēnā, mazo Kristiānu — gadu vecu cilvēciņu, kuram pasprūk raudiens, kad omīte — Virgīnijas Laduzānes meita Marianna pamet viņu uz brīdi, jauno paaudzi, kas trokšņaini un darbīgi ar traktoru un kartupeļu maisiem pārrodas no tīruma, otru mazmazdēlu — Kasparu, kas nupat pārskrējis no skolas. Mājas, pilnas balsu, čalu, darbu, soļu, steigas. Arī vecajai māmuļai dienas līdz ar to paiet ātri. Parunājas ar vienu, ar otru, padara, cik vēl viņas spēkos. Grūti pārvietoties, bet rokas noder daudzos sīkos darbiņos, kaut vai pupiņas izlobīt. Pārāk daudz šīs sievietes pleciem un rokām bijis uzlikts. Tūlīt pēc kara bojā aizgāja vīrs, tā arī nesagaidījis pasaulē nākam jaunāko dēlu. Virgīnija nekad neuzzināja vīra kapa vietu. Visi pieci bērni palika mātei uz rokām. Darbi kolhozā, savā saimniecībā, lai mazos paēdinātu. Nācies pašai pļaut, nācies art, braukt mežā pēc malkas. Pēc vīra nāves pirmajā pavasarī zem sirds — bērns, bet uz kakla smaga sētuve un grimstošas kājas uzartā tīrumā. Tādas atmiņas laiks neizdzēš. Un to, ka «ķēvīte gudra bija, strauja un stipra, bet visu laiku atskatījās atpakaļ uz mani, kāpēc es tik lēni eju aiz ecēšām».

Pratusi arī godos maltīti gatavot. «Bija bēru godi, bija kāzu godi, un vajadzēja cilvēkus, kas saprot no ēdieniem. Es sapratu. Sešus gadus biju Vidzemē kalpojusi pie lielsaimniekiem, daudz ko iemācījos. Pat tortes pratu cept.» Pēc 50 gadiem aizbraukusi uz vietu, kur skaistie jaunības gadi pagājuši, un nekā vairs neatradusi. Viss bijis izputināts, mājas nopostītas, tikai saimnieka dēlu satikusi, kurš viņas laikā vēl šūpulī gulējis.

Padevušās arī bites. Zināšanas smēlusies no rokasgrāmatas, un tikusi ar dravu galā.

Tagad Virgīnija Laduzāne dzīvo meitas Mariannas un znota mājās. Dzimta sakuplojusi, pasaulē nākuši desmit mazbērni, seši mazmazbērni. Sulīga un kolorīta vecās māmuļas valoda. Par bērnu dzīves gājumiem pasaka lakoniski un trāpīgi. Olga beigusi augstskolu un visu dzīvi strādājot pie galda. Antoņina atkal pie stūres. Trolejbusu vadījusi, automašīnu. Pēteris esot lielsaimnieks Koknesē, bet Alberts pusmūžā gājis bojā.

Vai tad negadījās otrreiz apprecēties, ar vīrieti blakus būtu vieglāka dzīvošana, vedinu veco māmuļu uz atklātību. Ak, ko tur, viņa saka. Tikai bērnu būtu vairāk...

Varbūt tāpēc liktenis šai māmuļai piešķīris tik daudz gadu, — lai mierīgi apriecātos par Dieva pasauli, kam agrāk darbu un rūpju kalna dēļ nebija vaļas.

L.Rancāne
J.Silicka foto

● **Virgīnija Laduzāne ar mazmazdēliem Kristiānu un Kasparu. Šodien Kristiānam aprit pirmais dzīves gadiņš.**

Preiļu pilsētas domē

Deputāti balsoja par uzticību domes priekšsēdētājam V.Ivanovam. Viņš nesaņēma domnieku atbalstu

13. septembrī notika kārtējā domes sēde. Dienas kārtībā ietverto jautājumu izskatīšana ritēja savā gaitā un nekas neliecināja par krasajām izmaiņām, kuras sagaidīja deputātus pēc jautājuma par siltumenerģijas piegādes tarifiem šī gada apkures sezonā izskatīšanas.

Kad tika izvērtēti pašvaldības uzņēmuma «Siltums» sagatavotie priekšlikumi un aprēķini, noklausīti «Siltuma» direktora Arnolda Dalkas paskaidrojumi par nepieciešamību 1999./2000. gada apkures sezonai noteikt paaugstinātus tarifus, deputāts Ilmārs Meluškāns izteica priekšlikumu lēmuma projektu papildināt vēl ar vienu punktu: «Izvērtējot domes priekšsēdētāja Vladimira Ivanova darbību iedzīvotāju siltumapgādes jautājumu risināšanā, atzīt to par neapmierinošu un aicināt domes deputātus izteikt savu attieksmi, balsojot par uzticību domes priekšsēdētājam». Sešiem deputātiem balsojot «par», šāds papildus punkts tika iekļauts lēmuma projektā kā pēdējais.

Deputāts Ilmārs Meluškāns pamatoja savu prasību veikt uzticības balsojumu ar to, ka pēc iepriekšējo gadu solījumiem veikt siltumsistēmas rekonstrukciju, kuras rezultātā būs liels ekonomisks efekts un siltuma tarifi nebūs jāpaaugstina, Preiļi tomēr nonākuši situācijā, kad tarifi tiek paaugstināti visai ievērojami. Viņaprāt ir bijušas kļūdas arī biznesa plāna īstenošanā. Runājot par milzīgajiem parādiem, kas «Siltumam» sakrājušies un kuru dēļ vajadzīga tarifu paaugstināšana, I.Meluškāns izteica viedokli, ka «Siltumam» visus iepriekšējos gadus bijusi brīva vaļa rīkoties (līgums starp pašvaldības uzņēmumu «Siltums» un pašvaldības uzņēmumu «Saimnieks» tika noslēgts tikai Valsts kontroles valsts saimnieciskās darbības revīzijas departamenta pārbaudes laikā šī gada martā). Kā iedzīvotāji spēs samaksāt paaugstinātos tarifus, ja viņi jau tagad ir «izspiesti», paldies, ka līdz šim maksāja, cik spēja, nobeigumā teica I.Meluškāns.

Turpinājumā deputāti balsoja par katru lēmuma projekta punktu atsevišķi, kamēr nonāca līdz 6. punktam — par uzticības balsojumu. Domes priekšsēdētāja vietnieka Jāņa Eglīša vadībā tika izveidota balsu skaitīšanas komisija. Tajā ievēlēja deputātus Nikolaju Bogdanovu, Vladimiru Haritonovu un Imantu Babri. Par balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētāju tika ievēlēts Imants Babris, bet par sekretāru Nikolajs Bogdanovs. Tika izdalīti biļeteni un aploksnes.

Atverot aploksnes, balsu skaitīšanas komisija konstatēja, ka par uzticības izteikšanu domes priekšsēdētājam Vladimiram Ivanovam nobalsojuši tikai 4 deputāti, 6 — pret (deputāte Lilija Kalniņa domes sēdē nepiedalījās).

Balsu skaitīšanas protokols tika apstiprināts. J.Eglītis aicināja domes deputātus iekļaut domes sēdes darba kārtībā jautājumu par jauna domes priekšsēdētāja vēlēšanām. Deputāti piekrita tam, ka domes priekšsēdētāja vēlēšanas notiks pēc atlikušo darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanas.

Par Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāju ievēlēts Ilmārs Meluškāns

Deputāts Aldis Adamovičs domes priekšsēdētāja vēlēšanām izvirzīja Ilmāru Meluškānu. Citu priekšlikumu deputātiem nebija. Tika izdalītas aploksnes un biļeteni, kuros bija ierakstīts tikai viens domes priekšsēdētāja amata kandidāts.

Pēc aizklātās balsošanas rezultātu apkopošanas balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs paziņoja — 7 deputātiem balsojot «par» un 3 deputātiem balsojot «pret», Ilmārs Meluškāns ievēlēts par Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāju.

Par citiem 13. septembrī notikušās domes sēdes laikā pieņemtajiem lēmumiem «Novadnieks» jūs informēs laikraksta sestdienas numurā.

L.Kirillova

Ziņas

■ **7. septembrī Ministru kabinets beidzot pieņēmis lēmumu nr. 45 «Par Finansu ministrijas līdzekļu neparedzētiem gadījumiem piešķiršanu».** Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, nu arī Preiļu rajons saņems naudu, kas bija vajadzīga jau pavasarī plūdu seku novēršanai.

400 lati piešķirti degvielas iegādei, 900 lati līgumdarbiem tehnisko pakalpojumu sniegšanai. Bet Līvānu pilsētai un Jersikas pagastam neatliekamajiem darbiem — izskaloto ielu, ceļu un caurteku remontam piešķirti 3278 lati.

L.Kirillova

■ **Galēnu pagastā šogad pirmo reizi atvērta pirmsskolas grupa piecus un sešus gadus veciem bērniem.** Tomēr, kā atzina pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīne Saleniece, valdība pašvaldības nostādījusi neērtā stāvoklī. Vispirms tā paziņoja, ka pirmsskolas sagatavošana notiks par valsts līdzekļiem, bet pēc tam paziņoja, ka naudas šim mērķim nebūs. Tā kā pagastā jau bija iesākts organizatoriskais darbs, sagādātas mēbeles un atrastas telpas, padome nevēlējās no sava nodoma atkāpties. Taču nauda pagasta budžetā bērnu pirmsskolas sagatavošanai nebija paredzēta. Padome pieņēma nepatīkamu lēmumu — līdz jaunajam gadam par 25 procentiem samazināt pašvaldības darbinieku algu fondu. Un tā «Rūķīšos», kā nosaukta grupa, triju audzinātāju vadībā dienas aizrit 37 piecus un sešus gadus veciem bērniem.

Pagasta padome daudz rūpējas, lai bērnu skaits vietējā skolā nesamazinātos. Padomes un Galēnu pamatskolas pārstāvji personīgi apmeklēja visas attālākās apdzīvotās vietas, kas robežojas ar Riebiņu pagastu un blakus rajonu. Šeit dzīvo daudz krievu tautības ģimeņu, kuri līdz šim bērnus laida Riebiņu vidusskolā. Pagasta padomes pārstāvji ar katru ģimeni veica individuālu darbu, pārliecināja, ka ir lietderīgi bērnus sagatavot mācībām latviešu valodā, jo pamazām arī krievu skolās būs jāpāriet uz valsts valodu. Rezultātā vecāki patiešām piekrita, ka bērni apmeklē pirmsskolas grupu Galēnu pamatskolā un pēc tam uzsāk mācības šajā skolā. Lai nebūtu problēmu ar bērnu nokļūšanu skolā, pagasta padome ar Jēkabpils autobusu parka atbalstu izkārtoja autobusa reisu pa maršrutu: Preiļi — Lomi — Maltas Trupi — Sondori — Zeimuļi — Galēni, tas ir, pa vietām, kur līdz šim autobusa satiksmes nav bijis. Braukšana organizēta tā, lai bērnu iekāpšanu, biļešu pirkšanu, izkāpšanu visu laiku kāds pieskatītu un viņiem palīdzētu. Bērni pirmsskolas grupā par velti saņem pusdienas, launagu, ja vēlas, ir iespēja gulēt diendusu.

■ **Rajonā šogad darbojas septiņas pirmsskolas bērnu grupas pie skolas.** No jauna atvērtas Gailīšu un Galēnu pamatskolās, bet turpina darboties Salas, Priekuļu, Rožupes, Jaunsilavas pamatskolās, Rudzētu vidusskolā. Bez tam pirmsskolas sagatavošana notiek arī bērnu un jauniešu centros, kā arī piecos bērnudārzos.

L.Rancāne

Nacionālās ziņas

Prezidentes kase iztukšota

Valsts prezidenta Kancelejai jau izveidojies parāds par Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas darba vizītēm Lietuvā un Ukrainā, kas līdzekļu trūkuma dēļ organizētas «uz goda vārda», izmantojot kredītkarti, informē Valsts prezidenta Kancelejas vadītājs Mārtiņš Bondars. Turklāt Kancelejai nav finansējuma arī pārējām šajā gadā plānotajām prezidentes vizītēm septembrī Vašingtonā, oktobrī Zviedrijā, Islandē un citām. Nākamā gada budžetā Valsts prezidenta kanceleja pieprasījusi līdzekļus 3 921 941 latu apmērā. M.Bondars neuzskata, ka šo summu saņemt ir nereāli, un gatavs argumentēt šāda finansējuma nepieciešamību.

Šķēle brīdina Makarovu

Premjers A.Šķēle izteicis brīdinājumu ekonomikas ministram V.Makarovam par izteicieniem, kas grauj Latvijas starptautisko prestižu un privatizācijas procesa prestižu, ka arī «ne visai veiksmīgo darba stilu». Šķēle uzskata, ka ministra demisija nebūs jāpieprasa, ja ekonomikas ministrs mainīs darba stilu un «spēs iekļauties tajos darba termiņos, ko ir apsolījis». Savukārt TB/LNNK stingri aizstāv savu ministru — tās pārstāvji ir paziņojuši, ka valdība kritīs 24 stundu laikā, ja Šķēle pieprasīs Makarova demisiju. Sociāldemokrātu līderis Juris Bojārs sacīja, ka visumā piekrīt Makarovam «Latvijas kuģniecības» privatizācijas jautājumā un saskata Šķēles personīgo ieinteresētību šajā jomā. Pēc viņa versijas, Šķēle grib caur ārzonu firmām sagrābt daļu kuģniecības, lai varētu iegūt līdzekļus «Ave LAT» grupas parādu nomaksai. Šī iemesla dēļ Šķēle esot pārdevis «Hanzas maiznīcas». Tagad viņš gribot pārstrukturēt savu biznesu un tikt vaļā no parādiem ar iesaistīšanos LK privatizācijā.

Vairums uzticas masu informācijas līdzekļiem

Kā liecina tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra «Sociāli korelatīvo datu sistēmas» aptauja augustā, 59,3% iedzīvotāju masu informācijas līdzekļus uzskata par uzticamiem. Latvijas masu medijus par neuzticamiem uzskata 36,6% aptaujas dalībnieku.

Izkratīs jebkuru dzīvokli, kurā ir dators

Ja datorpirātisma apkarotāju organizācijai «Business Software Alliance» radīsies aizdomas par kāda privātā datorlietotāja godīgumu, tā saņems prokurora sankciju un izkratīs šo dzīvokli, tā paziņoja šīs organizācijas pārstāvis Juris Eglītis. Viņš paziņoja, ka varas pārstāvjiem ir tiesības prasīt dokumentus par programmatūras iegādes likumību. Ja uzņēmēji atteiksies pakļauties pārbaudēm, tad «lauzīsim durvis un iesim iekšā ar prokurora atļauju», brīdināja pirātisma apkarotājs. Tikai aizmirsa pateikt, ka šādai durvju laušanai ir nepieciešami arī pamatoti pierādījumi, ja nu kļūdās, kas tad kompensēs morālos un materiālos zaudējumus «aizdomīgajam»?

Latvijā lētākais degvīns Baltijā

Latvijā ir lētākais degvīns Baltijas valstīs, rāda Centrālās statistikas pārvaldes dati. Jūlijā Latvijā litru četrdesmitgrādīgā degvīna bija iespējams iegādāties vidēji par 7,17 ASV dolāriem, Igaunijā — par 8,09, bet Lietuvā — par 9,64 dolāriem.

Lai salds Jaunais gads!

Naktī no 10. uz 11. septembri pēc ebreju kalendāra sākās 5760. gads. Uz ebreju Jaungada galda jābūt ēdieniem, kas simbolizē laimi un labklājību — āboliem, vīgēm, medus raušiem un citiem saldumiem. Šajā dienā maizi nemērc sālī, bet medū un saka: «Lai jaunais gads ir laimīgs un salds!»

Jauna afēra Latvenergo

Slēdzot darbinieku ilgtermiņa dzīvības apdrošināšanas līgumus, Latvenergo gatavojusies pārskaitīt gandrīz 3 miljonus latu ārvalstu kompānijām Lihtenšteinā un Austrijā. Nosakot nesamērīgi lielu apdrošināšanas daļu, ar apdrošināšanas firmu starpniecību valsts uzņēmums no Latvijas var izvest ievērojamus finansu resursus. Iegūtos līdzekļus varētu izmantot gaidāmajā privatizācijā, uzpērkot darbiniekiem paredzētās akcijas. Darījuma politisko jumtu sponsorē uzņēmums un (vai) apdrošinātāji.

Ziņas sagatavoja T.Elste

Ierēdni, padomā — kas maksā tev algu

Valsts un pašvaldību ierēdņu un ierēdnīšu armiju uztur nabadzīgās un bezdarbā iedzītās tautas maksātie nodokļi. Bet pamēģiniet tikai kādam tā acīs pateikt — nāksies dzirdēt tādu atbildi un tādā tonī, ka ilgi runāt vairs negribēsies.

Valstī nav ražošanas un lauksaimniecības, toties ir ierēdņu un birokrātu armija

Šoreiz par konkrētiem faktiem, ko minēja kāds «Novadnieka» lasītājs (uzvārds redakcijai zināms). Viņš pieder pie tās paaudzes, kas labi atceras Kārļa Ulmaņa laiku. Toreiz pagastu vadījis, pie tam sabiedriskā kārtā, pagasta vecākais. Apmeklētājus pieņēmis reizi nedēļā. Katru darba dienu visus pagasta dzīves jautājumus, dokumentus kārtojis un tad priekšsēdētājam uz galda nolicis pagasta skrīveris (sekretārs). Vēl pagastā bijis tikai algots ziņnesis, reizē arī telpu apkopējs.

Tagad katrā pagastā ir pieci līdz astoņi algoti darbinieki, pilsētu domēs tos ne saskaitīt nevar. Rodas jautājums — ar ko viņi nodarbojas katru darba dienu astoņas stundas no vietas? Laikam ar kādām īpaši augstām matērijām, jo tajā pat reizē pagastu ceļi ir nekopti, ceļmalas aizaugušas, kultūras dzīve panīkusi. Tauta nodzeras un ir pasīva, jo varbūt kādreiz viņu ierosinātais pašvaldībā nav sadzirdēts un atbalstīts.

Un vai tad pašvaldībās strādājošajiem ir laiks lemt un domāt par pagasta, pilsētas, rajona problēmām, jo katram sava vaga, govs, veikaliņš, personīgās ambīcijas, karjera un vēl daudz kas cits ir krietni vien tuvāks nekā kāda tur kalniņa, liepiņa vai kļaviņa problēmas. Kāda uzņēmīga cilvēka interesēm un darbam ar vienu rokas vilcienu pašvaldība var pārvilkt pāri krustu un sazin kādos nolūkos (varbūt arī savtīgos) ražotni nodot nomā «savējam».

Cik tautas nopelnīto miljonu tiek nelietderīgi tērēti? Vai par to kāds ir iedomājies? Kurp mēs tik naski ejam kopā ar ierēdņiem, birokrātiem, bet bez ražošanas rūpniecībā un lauksaimniecībā? Vai mums kļūs labāk pēc administratīvi teritoriālās reformas, vai kāds ir pajautājis tam pašam nelaimīgajam nodokļu maksātājam — tu šīs reformas gribi?

Redziet, Ministru kabinets ir jau izlēmis, kāds pagastvecis to tautas vārdā apstiprinājis. Bet pašu galveno piemirsuši — iedot aprēķinus, kādu taustāmu labumu, kādu guvumu nesīs šī jaunā valsts dalīšana, kuru grib par visām varītēm veikt tik ātri (laikam lai cilvēki nepamana). Citās Eiropas valstīs, piemēram, Zviedrijā administratīvi teritoriālā reforma ilga 40 gadus, Dānijā — 15. Toties Latvijā būs rekordtempā un rekordterminā.

Šķēles valdība gādā, lai dzīve nekļūtu vienmuļa. Nespēj no šoka attapties strādājošie pensionāri, kuriem lemts «izglābt» naudas grūtībās iestrēgušo valsts budžetu, bet rindā jau gaida studenti — visa augstākā izglītība būšot par maksu. Bet tāpēc jau satraukties neesot pamata — varot droši ņemt kredītus. Kārtējais blefs, jo vai tad viņi tur augšā nav parēķinājuši, ka 68 tūkstošiem Latvijas studentu mācību aizdevumam vajadzētu vismaz 40 miljonus latu, kuru budžetā nav.

Naudas trūkst visam. Tāpēc jau ir neremontētas skolas, slimnīcās trūkst zāļu, bērni par naudu pārdodas pornobiznesa darbiņiem, pamazām brūk Prezidenta pils. Valsts kasei nauda plūst garām, tikai kaut kur jau tā noteikti satek. Visi sen jau aizmirsuši prasīt, kur palika slavenie 3 miljoni, bezcerīgi liekas prasīt, kāpēc tik nelietderīgi līdzekļus tērē daudzās ministrijas. Tā varētu uzdot simtiem jautājumu, kuri sākas ar «kāpēc».

Pirms desmit gadiem baltieši sadevās rokās no Igaunijas ziemeļiem līdz Lietuvas dienvidiem, lai atgādinātu pasaulei par sevi un savām ilgām pēc brīvības. Šodien esam brīvi, bet pastalās... Lauku ļaudis, skolotāji, pensionāri dzīvo trūkumā. Ne mazums to, kurus savulaik barikāžu un «Baltijas ceļa» tuvumā ne manīt nemanīja, tagad ir augstos posteņos, braukā spožās un dārgās «pastalās» un nekaunas visgudri aizrādīt patriotiskajiem romantiķiem, sak, vajadzēja izmantot izdevību. Bet tagad ar saviem lūgumiem, prasībām, sūdzībām, pieteikumiem un ieteikumiem pašvaldības un valdību nav ko traucēt, jums taču jāpietiek ar to, ka nodokļu maksātāju naudas tērētāji mīl valsti un mūs.

Preiļu pilsētas domei sūdzības jāiesniedz uz domes veidlapām

Vairākkārt «Novadniekā» tika minēts, ka Preiļu pilsētas dome gaida iedzīvotāju iesniegumus, ierosinājumus un sūdzības, lai varētu droši rīkoties un novērst visas negatīvās parādības, kas stājas ceļā mūsu gaitai uz Eiropas Savienību. Tāpēc, kad «Novadnieks» saņēma kārtējo vēstuli ar sūdzību, ieteicu vēstules kopiju iesniegt arī Preiļu pilsētas domē.

Reakciju nenācās ilgi gaidīt. Pēc desmit minūtēm sieviete redakcijā ieradās atkal. Mēs uzzinājām ko tādu, kas liek domāt, ka bezkaunībai un muļķībai nav robežu. Izrādās, ka Preiļu pilsētas dome iedzīvotāju sūdzības pieņem tikai uzrakstītas uz domes veidlapām!? Iedomājieties situāciju — ierodas sašutis iedzīvotājs domē pie sekretāres un lūdz veidlapu sūdzības rakstīšanai. Viņam, protams, veidlapu pasniedz, piedāvā kafiju...

Tas, ka cilvēks gaida mierinājumu satraucošā situācijā, ka viņam ir jāizskaidro un jāatrod tūlītējs situācijas risinājums, Preiļu domē, acīmredzot, ir svešs jēdziens. Tāpēc ne reti nākas dzirdēt, ka šajā iestādē sen vairs nav ko meklēt risinājumus.

Šķiet, ka šoreiz būtu vietā domes darbiniekiem atgādināt, ka Latvijas Republikā ir normatīvi akti, kas paredz iedzīvotāju tiesības un pienākumus iesniedzot sūdzības. Tajos gan nekur nav norādīts, ka sūdzības būtu jāiesniedz uz tās iestādes veidlapas, uz kuru sūdzība attiecas. Toties ir norādīti iestādes pienākumi, saņemot sūdzību. Dažus no tiem atgādināšu —

- iestādei šis dokuments ir jāreģistrē,
- ja nav nepieciešama papildus pārbaude, iestādei 15 dienu laikā uz šīs iestādes veidlapas ir jāiesniedz rakstiska atbilde, kur jābūt skaidri izklāstītam pieņemtajam lēmumam un pamatojumam, kādēļ tāds lēmums ticis pieņemts.

«Novadnieka» lasītājiem gribu ieteikt — ja rodas neskaidrības par tiesībām un pienākumiem iesniedzot sūdzības, priekšlikumus vai iesniegumus, palīdzību var meklēt Valsts cilvēktiesību birojā Elizabetes ielā 63-12, 4. stāvā, Rīgā, LV-1050, tālr. 7287210, vai «Novadnieka» redakcijā.

Preiļu pilsētas domei gribu atgādināt, ka valdības un valdībiņas nāk un iet, priekšnieciņi var būt nezin cik lepni un augstprātīgi, bet tauta paliek. Un tautas atmiņā paliek arī reiz piedzīvotais.

T.Elste

Andris Šķēle atbild uz žurnālistu jautājumiem

Ministru prezidents Andris Šķēle 10. septembrī tikās ar preses pārstāvjiem, lai atbildētu uz žurnālistu jautājumiem. Atsaucoties aicinājumam, daudzi no jums, cienījamie lasītāji, zvanīja uz «Novadnieka» redakciju, lai ar mūsu starpniecību uzdotu premjeram jūs interesējošus jautājumus.

Sāpīgākais jautājums ne tikai mūsu, bet arī pārējo rajonu iedzīvotājiem, protams, ir administratīvi teritoriālā reforma, kas paredz Latvijas pārdali 9 reģionos. Kā izrādījās, tad žurnālistiem, atšķirībā no premjera, šai sakarā ir vēl daudz neskaidru jautājumu.

— Vai īstenojot administratīvi teritoriālo reformu, netiks bremzēta Latgales kā vienota novada attīstība?

— Eiropas konvencija esošo dalījumu 26 rajonos vērtē kā nepieņemamu. Tā ir pārāk dārga pašpārvaldes sistēma, kas nebūtu optimālākais variants Latvijai. Lai Latgales reģions saņemtu finansējumu no Eiropas Savienības, ir svarīgi četri kritēriji. Pirmais — lai tajā būtu zems ienākumu līmenis uz vienu iedzīvotāju. Latgalē tas ir viszemākais. Otrais — bezdarba līmenis. Latgalē tas ir visaugstākais. Trešais — ir jābūt politiskam lēmumam starp pašvaldībām, ka tās ir gatavas kopīgi darboties. Latgalē, kā zināms, šāda vienošanās ir, veiksmīgi darbojas Latgales attīstības padome. Ceturtais — ir izveidoti reāli darbības institūti un tāda būs Latgales reģiona attīstības aģentūra. Vai būs Latgales pusē divi vai viens apriņķis, reģions vai cita nosaukuma jaunā administratīvā teritorija, tas nebūs būtiskais. Reģionu dalījums nekavēs parādīt Eiropai, ka mēs respektējam progresīvus lēmumus.

— Vai pagastiem pašiem būs iespējams izvēlēties, kurā reģionā tiem atrasties?

— Bieži vien kāds konkrēta rajona pagasts atrodas tuvāk cita rajona centram vai infrastruktūras galvenajām maģistrālēm nekā sava rajona centram. Pirmā līmeņa pašvaldības ir tiesīgas paust savu attieksmi, kur viņas šajā reģionalizācijas procesā vēlas piedalīties. Nav ar varu jāpiesaista kāds pie noteikta reģiona, ja tur nav ne infrastruktūras, ne ierasto tradīciju. Arī jautājums par reģionālajiem centriem vēl nav izlemts. Personīgi es biju par ieceltiem reģionu vadītājiem, kas ir efektīvāks un lētāks pārvaldes modelis. Līdzīga pieredze ir Igaunijā un Somijā, taču šis viedoklis balsojumā neguva atbalstu. Arī Tautas partijā domas par šo jautājumu dalījās, taču man ir jārespektē kolektīva viedoklis.

— Cik liels varētu būt pagastu skaits pēc administratīvi teritoriālās reformas?

— Jautājums vēl nav izdebatēts, Jānis Bunkšs, īpašo uzdevumu ministrs, veic pēdējo izpēti šajā sakarībā, kas tiks pabeigta oktobra beigās. Tad arī valdībai būs savs viedoklis šajā jautājumā, taču es prognozēju, ka no pašreizējiem 480 pagastiem to skaits varētu sarukt apmēram uz pusi. Spriediet paši, kā var pastāvēt pagasts ar 400 cilvēkiem, kā tas var būt pašvaldība?

— Vai administratīvi teritoriālās reformas rezultātā nepieaugs iedzīvotāju migrācija?

— Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros pirmā līmeņa pašvaldībām ir jāspēj nokārtot visa informatīvā palīdzība, jānodrošina pieeja valsts datu reģistriem. Protams, katrā pagastā nekad nebūs, piemēram, prokurors, tas tā nav arī tagad, un daudzas lietas, kaut vai lietas, kas saistās ar Valsts zemes vai veterināro dienestu, nāksies kārtot reģionu centros. Taču daudzus informatīvus pakalpojumus varēs nodrošināt stipra, spējīga pašvaldība. Kas attiecas uz to, ka pakalpojumi attālināsies, jāsaka, ka latviešiem trūkst mobilitātes, jo tas, ka cilvēks ik dienas mēro 20-30 kilometrus uz darbu sabiedriskajā vai personīgajā transportā, daudziem izraisa skepsi, kaut arī, manuprāt, tas ir normāli. Nākotnē mobilitāte pieaugs. Arī tā var būt, ka cilvēks dzīvos vienā, bet strādās citā reģionā. Neviens viņam to neliegs.

— Kā jūs komentētu presē izplatītos apgalvojumus, ka jūs varētu būt ieinteresēts lata devalvācijā?

— Šāda iespēja ir pilnībā izslēgta, jo lata devalvācija var būt izdevīga vienīgi tiem, kam ieņēmumi ir dolāros, bet maksājumi jāveic latos, kā arī tiem, kam jāatdod kredīti. Iekšējam uzņēmumam, kam ieņēmumi un norēķini ir latos — viens pret viens, tas nav saistoši.

Turpinājums 4. lappusē.

Līvānos sākās labdarības akcija

Piektdien Līvānos oficiāli sākās akcija «Mēs — Līvānu slimnīcai». Līvānu kultūras namā uz svinīgu akcijas aicinājuma parakstīšanu ieradās pārstāvji no tām institūcijām, kas visvairāk ir ieinteresētas, lai Līvānu novada un arī tālākas apkārtnes ļaudīm šajā pilsētā būtu saņemama augsti kvalificēta medicīniskā palīdzība: Līvānu slimnīcas, pensionāru federācijas Līvānu valdes, fonda «Baltā māja» atbildīgi darbinieki, rajona padomes, Jersikas, Turku, Rožupes pagastu vadītāji.

Klāt bija arī informatīvo sponsoru — laikraksta «Novadnieks» un Līvānu televīzijas pārstāvji. Abi masu informācijas līdzekļi no savas puses apsolījuši rūpēties, lai ziedotāju vārdi kļūtu zināmi plašai sabiedrībai, kā arī kopumā atspoguļot akcijas gaitu. Piedalījās arī Latvijas lielāko laikrakstu un televīzijas studiju žurnālisti, kas pēc Līvānu domes priekšsēdētāja Visvalža Gercāna aicinājuma un ar Pašvaldību savienības atbalstu bija ieradušies iepazīties ar topošo Līvānu novadu.

Visvaldis Gercāns vispirms deva vārdu Līvānu slimnīcas direktorei Iraīdai Glušņonokai, kura klātesošos informēja, kāpēc slimnīcai un pilsētai bija jāuzsāk šāda akcija. Lai slimnīca varētu uzstādīt jauno rentgenaparātu, kura iegādei piešķirts Pasaules bankas kredīts, par saviem līdzekļiem jāveic priekšdarbi. Tas ir, jāizremontē un jāiekārto telpas, jāiegādājas papildaparatūra. Iraīda Glušņonoka informēja, ka, piemēram, vajadzīgs aizsargstikls, aiz kura strādā ārsts, bet šāda stikla kvadrātmetrs maksā 1500 latus. Slimnīcā esošais rentgenaparāts ražots septiņdesmitajos gados, ir jau novecojis un ar to nevar veikt tādu izmeklēšanu, kāda slimnīcā nepieciešama. Iraīda Glušņonoka, atbildot uz žurnālistu jautājumiem, sniedza informāciju par medicīnisko palīdzību, kāda saņemama Līvānu slimnīcā. Tā apkalpo Līvānu, apkārtējo pagastu, kā arī Jēkabpils iedzīvotājus, un bieži nākas sniegt palīdzību ceļu negadījumos cietušajiem, jo garām ved liela šoseja ar intensīvu satiksmi.

Par akcijas nepieciešamību izteicās arī pārējie klātesošie. Pēc tam notika svinīga akcijas «Mēs — Līvānu slimnīcai» aicinājuma parakstīšana.

Visvaldis Gercāns informēja, ka pirmais, kas ziedojis savas dzimtās puses slimnīcai, ir Jānis Budže no Kanādas. Līvānu mērs izteica cerību, ka ziņa par šo akciju ar radinieku palīdzību nonāks arī līdz citiem svešumā dzīvojošiem tautiešiem.

L.Rancāne

Mēs — Līvānu slimnīcai
Aicinājums

Līvānu pilsētā pirmā slimnīca dibināta 1871. gadā, bet pašreizējās telpās tā atrodas kopš 1932. gada. Pastāvēšanas laikā slimnīca ir piedzīvojusi daudzas pārmaiņas. Lai šodien iedzīvotājiem sniegtu augsta līmeņa medicīniskos pakalpojumus un nodrošinātu turpmāku pastāvēšanu, ļoti svarīga nozīme ir augsta līmeņa tehnoloģiju ieviešanai ārstniecības iestādes darbā.

Šogad Līvānu slimnīca ir veiksmīgi startējusi Labklājības ministrijas izsludinātā konkursā par Pasaules bankas kredīta saņemšanu jaunas rentgenaparatūras «Philips» iegādei. Piešķirtie Ls 74897 jāatmaksā 5 gadu laikā, bet slimnīcas rīcībā nav līdzekļu, lai veiktu nepieciešamos priekšdarbus. Pirms rentgena aparāta uzstādīšanas jāizremontē telpas un jāiegādājas papildaprīkojums vairāku tūkstošu latu vērtībā.

Līdzekļus, kuri tika savākti ziedojumos 1995. gadā, slimnīca izmantoja ātrās palīdzības automašīnas «Ford» pirkšanai. Ir pienākusi reize, kad slimnīcai atkal ir vajadzīga mūsu palīdzība.

Mūsu pārstāvēto institūciju vārdā aicinām visus tagadējos un kādreizējos mūsu novada iedzīvotājus, uzņēmumus, iestādes un sabiedriskās organizācijas ziedot līdzekļus jaunas rentgenaparatūras uzstādīšanai Līvānu slimnīcā.

Līvānu slimnīcas direktore	Iraīda Glušņonoka
Preiļu rajona padomes izpilddirektore	Aina Pastore
Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs	Visvaldis Gercāns
Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja	Maija Spūle
Rožupes pagasta padomes priekšsēdētājs	Viktors Kūka
Turku pagasta padomes priekšsēdētājs	Aivars Smelcers
Atklātā sabiedriskā fonda "Baltā māja" izpilddirektore	Irīna Kulitāne
Latvijas pensionāru federācijas Līvānu nodaļas valdes locekle	Monika Kazule
Laikraksta "Novadnieks" galvenā redaktore	Tamāra Elste
Bezpeļņas SIA "Līvānu televīzija" direktors	Jāzeps Brencis

Informācija ziedotājiem

1. Ziedojumus Līvānu slimnīcai iespējams samaksāt sekojošās vietās:

1) Līvānu slimnīcas grāmatvedībā Līvānos, Zaļajā ielā 44, tālr. 44533;

2) Līvānu pilsētas domes grāmatvedībā Līvānos, Rīgas ielā 136, tālr. 44575;

3) Jersikas pagasta padomē Upeniekos, tālr. 46340;

4) Rožupes pagasta padomē Rožupes pag., tālr. 58585;

5) Turku pagasta padomē Gavartīnē, tālr. 46731;

6) Baltijas Tranzītu bankas (BTB) Līvānu filiālē Līvānos, Dzelzceļa ielā 1, tālr. 44192;

7) BTB Preiļu norēķinu grupā Preiļos, Raiņa bulv. 24, tālr. 24662;

8) Latvijas Unibankas (LUB) Līvānu norēķinu grupā Līvānos, Rīgas ielā 85;

9) Latvijas Unibankas Preiļu filiālē Preiļos, Talsu ielā 3, tālr. 22090.

2. Juridiskas un fiziskas personas var iemaksāt ziedojumus ar pārskaitījumu uz šādiem kontiem:

Preiļu rajona pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam «Līvānu slimnīca», reģ. nr. 000323145, nod. maks. reģ. nr. 40003231451, Zaļajā ielā 44, Līvānos, LV-5316,

Baltijas Tranzītu bankas Līvānu filiālē, kods: 310101720, konts: 000323006 vai

Latvijas Unibankas Preiļu filiālē, kods: 310101900, konts: 26000142001.

3. Visu ziedotāju saraksts regulāri tiks publicēts laikrakstā «Novadnieks» un publiskots Līvānu televīzijā. Ziedotāji, kuri to vēlas, var saglabāt anonimitāti.

4. Visā ziedojumu izmantošanas laikā regulāri ar informatīvo sponsoru palīdzību tiks sniegta informācija par apmaksātajiem izdevumiem rentgenaparatūras uzstādīšanai.

5. Ziedojumi tiks vākti laika posmā **no 1999. gada 15. septembra līdz 15. novembrim.**

6. Ir noteikti trīs īpaši sponsorēšanas līmeņi:

Zelta līmenis — vismaz Ls 150, ziedotāja vārds vai nosaukums uz plāksnes pie rentgenkabineta, ieraksts ziedotāju grāmatā, reklāmas iespēja Līvānu televīzijā, īpašas labvēlības statuss vietējā pašvaldībā.

Sudraba līmenis — vismaz Ls 100, ieraksts ziedotāju grāmatā, reklāmas iespēja Līvānu televīzijā, īpašas labvēlības statuss vietējā pašvaldībā.

Bronzas līmenis — vismaz Ls 50, reklāmas iespēja Līvānu televīzijā, īpašas labvēlības statuss vietējā pašvaldībā.

Privatizēti tikai 450 dzīvokļi

Dzīvokļu privatizācijas process, kas aizsākās 1995. gadā, nu tuvojas noslēgumam. Par privatizācijas gaitu Līvānos informē dzīvokļu privatizācijas komisijas sekretāre Anna Belova.

Salīdzinot ar citām pilsētām, vēlmi privatizēt savus dzīvokļus Līvānos izteikuši tikai neliels skaits iedzīvotāju. Kopumā privatizācijai nodotas 110 daudzdzīvokļu mājas, 83 no tām ir ierakstītas zemesgrāmatā.

Piedāvājumu privatizēt dzīvokli ir saņēmuši 2926 dzīvokļu īrnieki, taču vēlmi privatizēt izteikuši tikai aptuveni 450 īrnieki. Tiesa, privatizācijas process vēl nav noslēdzies tajās 27 mājās, kuras tiks nodotas privatizācijai tagad. Tās lielākoties ir 2 līdz 3 stāvu mājas. Vēlmi privatizēt izsaka arī daudzi nelabiekārtoto 2 līdz 3 stāvu daudzdzīvokļu māju īrnieki. Tas izskaidrojams ar to, ka privatizācijas izmaksas šajos dzīvokļos ir mazākas nekā labiekārtotos dzīvokļos. Visvairāk privatizēti dzīvokļi nelielajās — 2 un 3 stāvu mājās, bet visneaktīvākie privatizētāji ir 5 stāvu māju dzīvokļu īrnieki. Privatizēti tiek galvenokārt dzīvokļi, kuri atrodas 2. vai 3. stāvā, ar domu, ka tos kādreiz varēs izdevīgi pārdot vai izīrēt. Privatizē lielākoties tie iedzīvotāji, kuri nav pārdevuši savus sertifikātus cerībā, ka to cena varētu celties.

Tuvojoties sertifikātu derīguma termiņa beigām, cilvēki kļuvuši aktīvāki, zvana un interesējas par dzīvokļu privatizācijas iespējām. Dzīvokļus privatizē arī pensionāri, kuriem ir bērni vai mazbērni, kam īpašumu varēs atstāt mantojumā. Anna Belova atzina, ka iedzīvotāju aktivitāte varēja būt lielāka, taču daudzi savus privatizācijas sertifikātus jau ir pārdevuši. Gadījumi, kad sertifikāti tiek speciāli pirkti dzīvokļa privatizēšanai, ir diezgan reti. Pēc A.Belovas sniegtajiem datiem Līvānos nav nevienas daudzdzīvokļu mājas, kura būtu privatizēta pilnīgi. Vienīgais izņēmums ir trīstāvu māja Rīgas ielā 130, kurā privatizēti gandrīz visi dzīvokļi.

Iedzīvotāji, kuri tagad būs savu dzīvokļu pilntiesīgi īpašnieki, tāpat maksās visus komunālos maksājumus, izņemot īres maksu. Tās vietā no īpašniekiem iekasēs nama apsaimniekošanas maksu. Pārējie, neprivatizētie dzīvokļi, jādomā, tā arī paliks pašvaldības īpašumā, ja vien dzīvokļu privatizācijas termiņi netiks pagarināti.

G.Kraukle

Nodarbinātības valsts dienests jaunā kategorijā

No šī gada 7. septembra Nodarbinātības valsts dienests (NVD) pārgājis jaunā kategorijā: no līdzšinējās civiliestādes kļuvis par saimniecisku bezpeļņas organizāciju LR Labklājības ministrijā — valsts akciju sabiedrību «Nodarbinātības valsts dienests», kurai ir filiāles. Viena no tām ir «Preiļu centrs», kurā darbojas arī Līvānu iecirknis.

Tagadējo situāciju filiāles «Preiļu centrs» vadītājs **Staņislavs Bernāns** raksturoja kā soli uz lielāku patstāvību. Līdz jaunajam gadam nekas netikšot mainīts. Valsts turpmāk piešķirs līdzekļus un tos varēs izlietot patstāvīgi pēc saviem ieskatiem, sadalot pa mēnešiem. Ziemā var dzīvot taupīgāk, vasarā izdevumus palielināt. Būs iespēja līdzdarboties arī kādā ražošanas sfērā.

S.Bernāns informēja, ka 1. septembrī rajonā uzskaitē bija 4369 bezdarbnieki, par simtu jeb par vienu procentu mazāk nekā jūnijā (4446 cilvēki). Šajos mēnešos darbā vidēji iekārtojušies pa 100 cilvēkiem, bet tajā pašā laikā liels arī jaunradušos bezdarbnieku skaits. Gada laikā uzskaitē pieņemto un izslēgto skaits praktiski līdzsvarojas. Tas nav normāli, ka cilvēki pastrādā un atkal paliek bez darba.

Darba devēju NVD oficiāli pieteiktās vietas jūnijā bijušas 10, jūlijā — 30, augustā — 18, pārējie iestāšanos darbā kārtojuši patstāvīgi. Pagaidu sabiedriskajos darbos (PSD) vidēji mēnesī kopā ar projektu īstenošanu strādājis 301 cilvēks, kas ir augstākais rādītājs valstī. Līdz ar to iespējas esot pārtērētas un līdzekļi izsmelti. Ja netiks iedalīti papildus līdzekļi, tad līdz gada beigām šādu apmaksātu darbu vairs nebūs. Turpinās projektu īstenošana, kuru preiliešiem un līvāniešiem ir deviņi, tajos strādā 110 cilvēki. Tas arī ir viens no labākajiem rādītājiem valstī, kaimiņu rajonos piedalās divreiz mazāk.

Sakarā ar finansiālajām grūtībām uz laiku bijusi pārtraukta bezdarbnieku apmācība, tagad atjaunota grupu komplektēšana. 1999. gada I pusē apmācīti 394 cilvēki, bet no viņiem pirmajā mēnesī pēc kursiem darbā iekārtojušies tikai 98 vai ceturtā daļa (valstī vidēji 34 procenti). Lielākais bezdarbnieku skaits joprojām saglabājas Rožupes, Jersikas, Turku pagastos un Līvānos. Piemēram, Rožupes pagastā tas ir 33 procenti. Turpretī Galēnu pagastā tikai 8, Aglonā — 7 procenti.

A.Rancāns

● Kaimiņu rajonā

Sēņu plantācija ezermalā

Par Hmeļnicku ģimenes aizraušanos ar netradicionālo lauksaimniecību pirmo reizi uzzināju pagājušajā gadā, kad Izvaltas pagasts, kurā viņi dzīvo, ieguva 1. vietu sakoptāko pašvaldību sacensībā. Vērtēšanas komisija un atbraucēji no Latvijas Zemnieku savienības, kas ir šo konkursu iniciatore, un Zemkopības ministrijas atzinīgi novērtēja Alda Hmeļnicka mēģinājumus austersēņu audzēšanā. Viņš pastāstīja, ka pirmo ražu jau nogaršojuši paši un vietējās skolas audzēkņi, un visi esot vienās domās, ka tās ir lieliskas.

Tāpēc šogad, kad «Novadnieka» uzdevumā iepazinos ar slavenākajām saimniecībām Krāslavas rajonā, kuru īpašnieki pievērsušies kam jaunam, agrāk neredzētam, nevarēju pabraukt garām Hmeļnicku mājām.

Tās atrodas pie skaistā Sargavas ezera, ir labi koptas. Pie vectēva tobrīd viesojās mazbērni, skaidrs, ka puikas, par ko liecināja izrakņāts smilšu pauguriņš ar pašu būvētiem rotaļu ekskavatoriem, mašīnītēm un citādām viņiem vien zināmām ierīcēm. Redzot mājas, kur daudz bērnu (lai arī tie te pavada tikai vasaras rīvdienas), kļūst priecīgāk ap sirdi, jo nnieku cilts tomēr vēl turas.

J.Hmeļnicka īpašumi nav lieli. Liktenim labpaticies, ka senči apmetušies uz grantsmāla pakalnītēm, kur šis tas aug un noder naturālas saimniecības veidošanai, bet izvērsties neļauj. Saimnieks teica, ja pakalni sastāvētu no grants, tad varētu pelnīties kā karjera īpašnieks. Par austersēņu audzētāju kļuvis nejauši: no armijas pārnācis dēls, meklējis darbu mājās, bet nelielajā saimniecībā tēvs vēl arī pats tiekot galā. Izlasījis, ka modē nākot sēņu rūpnieciska ražošana, nolēmis pamēģināt. Jo vairāk tāpēc, ka izdevumi ir vien par micēlija sagādi. Tiesa, rūpīgāk jāpastrādā, kamēr sagatavo augšanas vietas. Vēlāk paliek daudz brīva laika citiem darbiem.

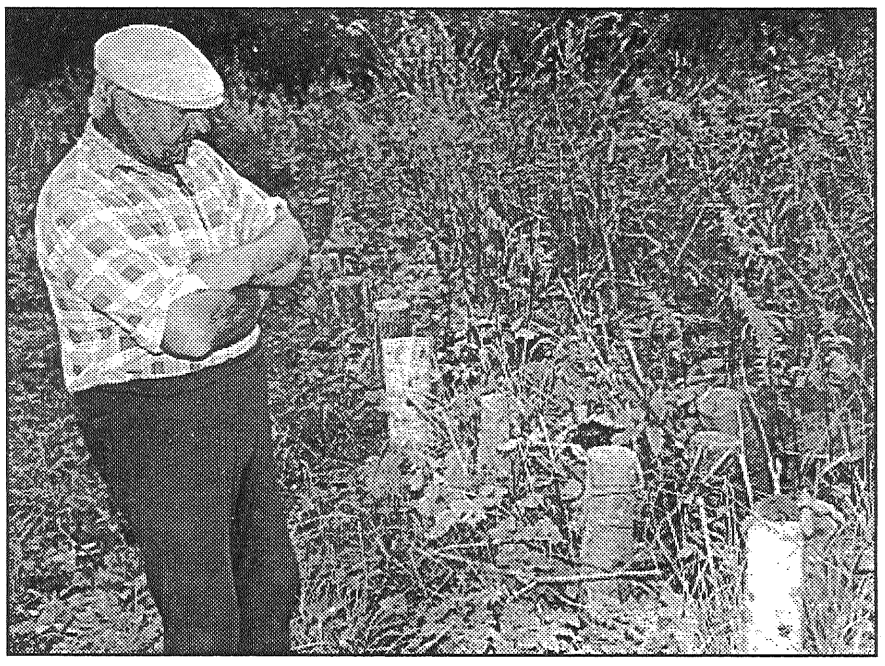

● Jāzeps Hmeļnickis atnācis apraudzīt austersēņu audzētavu.

Pašlaik dēls strādā Rīgā, atbildību par sēnēm uzticējis tēvam, kurš teica, ka visu apguvis gan praktiski, gan arī no literatūras, kuras mājās esot pietiekami. Viņa dzīvesbiedre gan bilda, ko nu rādīšot ciemiņiem plikus celmus, jo sausajā vasarā arī mitrajā ezermalā sēnes pārstājušas augt. Ezera līmenis krities par metru, upe Rudņa, kas tek caur ciematu un ūdeņus savāc no plašas teritorijas, pavisam izžuvusi. Tomēr mums gribējās redzēt, kā viss izskatās dabā, un saimnieks, atvainodamies, ka celmi esot ieauguši garā zālē, jo arī tā palīdz saglabāt mitrumu un tāpēc speciāli nepļaujot, aizveda uz plantāciju pie ezera. Te bija galdiņš, pie kura nākot atpūsties paši un ciemiņi, svinot Jāņus un ģimenes godības, te bija arī bērzu un alkšņu apaļkluču rinda. Kopskaitā vairāk par trim simtiem.

— Katram izdarīti pieci seši urbumi, tajos ievietotas micēlija piciņas un blīvi aizdarītas ar puļķiem, lai neizžūst. Micēliju dēls veda no Carnikavas, no Biolo-ģijas institūta izmēģinājumu saimniecības, kopā sešdesmit kilogrammus. Bija arī seminārā Jelgavā. Sēņu aizmetņi izspraucas pa mikrospraugām, caur tām sēņotne arī elpo. Augļķermeņi veidojas ārpusē. Nekas nav vajadzīgs, tikai mitrums, sausā laikā vēl arī laistām ar smidzināšanu, un sēnes aug, kamēr no celma pāri paliek vien prauli. Citi austersēnes audzē īpaši sagatavotos maisos ar kūdras un trūdzemes maisījumu, bet tas nav tik parocīgi, — stāstīja J.Hmeļnickis. — Kad gaisa temperatūra ir virs plus 25 grādiem, sēnes veģetāciju pārtrauc. Labvēlīgos apstākļos izaug tādas kā ausis ap celmu, apetītlīgi tumšpelēkas. Apceptas izskatās kā gaļas plācenīši. Ļoti skaistas un dekoratīvas aug. Aukstuma nebaidās, pērn agrā pavasarī auga pat atkusnī. Patīk putniem, sevišķi dzeņveidīgajiem, kuri tās atrod viņiem vien zināmā veidā. Cik novērots, patīkamākā temperatūra ir virs plus pieciem grādiem un līdz kādiem plus 15.

Valsts atbalsta zemnieku iniciatīvas netradicionālās lauksaimniecības attīstīšanā. «Ezerlīčiem» arī tikušas piešķirtas subsīdijas, bet darbu steigā laikus par tām nepainteresējušies un tā gājušas secen.

— Pie mums izslavēti šampinjoni, — turpināja J.Hmeļnickis, — tos audzē mēslainēs, bet šīs sēnes ir aristokrātiskas. Vēl lieliskākas esot šitake sēnes, kuras arī audzē pēc šādas tehnoloģijas. Vai sliktas pie mums sastopamās celmenes? Šīs ir kultivētās, nevajag vārīt — var tūlīt pat cept uz pannas miltos un olās. Apkaisītas ar sāli var lietot uzturā arī termiski neapstrādātas, liekot uz sviestmaizēm.

A.Rancāns
J.Silicka foto

Andris Šķēle atbild uz žurnālistu jautājumiem

Sākums 2. lappusē.

— Šobrīd svarīgs ir jautājums par grozījumiem pensiju likumā.

— Kā zināms, mana iepriekšējā valdība atļāva pensionāriem strādāt. Valstī patlaban ir 17 000 strādājošo pensionāru. Šis skaitlis nav mazs, bet tajā pat laikā tas ir ievērojami mazāks salīdzinājumā ar kopējo pensionāru skaitu 640 000. Mana pēdējā brauciena laikā uz Latgali daudzi teica par netaisnīgo pensiju pārrēķina modeli. Iemaksājot papildus naudu savā pensijas kapitālā, daudziem izdevās dubultot pensijas no 60 uz 120 latiem. Ir pat gadījumi, kad cilvēki uz šīs netaisnīgās formulas bāzes, paņem kredītu bankā, lai varētu iemaksāt naudu savā pensijas kapitālā. Vai tas ir taisnīgi pret tiem sešsimts tūkstošiem pensionāru, kuri nestrādā, kuriem nav šīs iespējas tādā veidā savu pensiju pārrēķināt? Uzskatu, ka ne.

— Ko jūs varētu teikt tiem Jēkabpils puses zemniekiem, kas šoruden būs spiesti izaudzētās cukurbietes ieart zemē?

— To es vērtēju kā iepriekšējās valdības ministra klaju mazdūšību un pat negodīgu attieksmi pret zemniekiem. Jau pavasarī, zinot, ka ir slikts stāvoklis Jēkabpils cukurfabrikā, tik un tā zemniekiem tika teikts: «Sējiet droši, viss būs kārtībā.» Acīmredzot, viņš zināja, ka nevajadzēs atbildēt par saviem vārdiem. Pašreizējais zemkopības ministrs Aigars Kalvītis vairākkārt ir runājis ar kreditoriem un cilvēkiem, kam ir tiesības lemt cukurfabrikas likteni. Kā zināms, apmēram 45% Jēkabpils cukurfabrikas akciju pieder pašiem zemniekiem. Viņi varēja bloķēt ļoti daudzus lēmumus. Saeima ir atbalstījusi domu veikt papildus intervenču maksāšanu.

Ja Jēkabpils cukurfabrika piekrīt sākt pārstrādes procesu, tad valdība ir gatava piedalīties ar naudu. Šajā gadījumā valdība pērk intervencē bietes, pasargā no kreditoru interesēm (cukurbietes tiek pārstrādātas), norēķinās ar zemniekiem un tikai tad domā, ko iesākt ar cukuru. Valdība ir gatava uzņemties šo procesu, ja Jēkabpils cukurfabrika tiek uzturēta darba kārtībā, lai tur varētu notikt pārstrādes process. Ja akcionāri nebūs gatavi to izdarīt, tad diez vai ministrs tur ies un kurinās. Šobrīd ir izstrādāti vēl vairāki varianti, kā kompensēt zemniekiem tos zaudējumus, kas būs. Nepatīkami, ja kompensācija būs par to, ka bietes aizies bojā. Man nav saprotams, kā varēja tik ilgi nepieņemt lēmumus, tik ilgi novilcināt, sagaidīt ražas vākšanu un tad pateikt, ka to nepārstrādās. Es to klasificēju kā apzinātu faktu slēpšanu. Tiek izskatīta iespēja daļu biešu piedāvāt pārējām fabrikām pārstrādei, taču, ja glabāšanas periods pārsniedz 100 dienas, tad būtiski krītas cukura daudzums bietēs. Otra iespēja ir kaut kādu daļu biešu nodot uz pārstrādi Lietuvā. Trešā, nepatīkamākā iespēja ir izlietot cukurbietes, piemēram, lopbarībā, neizmantojot tās pēc nozīmes. Kaut kāds rezultāts šim jautājumam būs, bet diez vai tas būs apmierinošs.

G.Kraukle

Sakoptāko māju un sētu konkurss noslēdzies, bet rezultāti vēl noslēpums

Noslēdzies Preiļu rajona padomes organizētais konkurss «Sakoptākā māja» un «Sakoptākā sēta». No 7. līdz 10. septembrim skates komisija iepazinās ar sakoptākajiem un skaistākajiem stūrišiem rajona pilsētās un pagastos. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļas speciāliste, konkursa vērtēšanas komisijas priekšsēdētāja **Irēna Šaitere,** pirms četriem gadiem aizsāktā tradīcija šogad tika turpināta savādāk. Pēc brīvprātības principa skatei pieteicās abas rajona pilsētas un septiņas lauku pašvaldības.

Vērtēšanas komisija iepazinās ar Vitālija Gabrāna, Kārļa Bogdana, Jura Ancāna, Bernharda Skrūzmaņa un Rāznu ģimenes mājām Līvānos, kā arī ar Igora Pliča un Jāņa Mūrnieka mājām Preiļos. Rožkalnu un Preiļu pagastus skatē pārstāvēja Aijas Lazdānes un Viktora Plocina lauku sētas, Galēnu pagastā komisija viesojās pie Regīnas Čaunānes, Aizkalnē pie Staņislava Geidas. No Aglonas pagasta skatē piedalījās Roberta Joksta un Intas Rečas sētas, bet rušonieši bija pārstāvēti viskuplāk, savu sētu sakoptību rādīja Silvija Mukāne, Veronika Kalvāne un Helēna Mazure.

Tas, ka šoreiz konkursā piedalījās atsevišķas mājas un sētas, nebija vienīgā atšķirība, atzina vērtēšanas komisijas priekšsēdētāja Irēna Šaitere. Parasti sakoptību vērtēja vasaras vidū, šogad nolēma, ka vajag aplūkot, kā pie mums izskatās rudenī īsi pirms salnām. Skaisti pagalmi pārsteidza ar ziedu krāšņumu, bet dārzi ar augļu daudzveidību un bagātību. Katrā objektā tika meklēts kas īpatnējāks un savdabīgāks.

Irēna Šaitere teica:

— Prieks par to, ka vide, ko ap sevi radījuši šie cilvēki pilsētās un laukos, ir gaiša un patīkama. To var just un to var redzēt. Skaistums, kas tā pārsteidz atnācējus, nav vienas dienas, nedēļas vai pat viena gada, bet ir ilga laika perioda nerimtīgs darbs. Neviens no skates dalībniekiem nav profesionāls daiļdārznieks, bet dvēselē mākslinieks gan.

I.Šaitere pastāstīja, ka konkursa rezultāti jau gandrīz pilnībā apkopoti. Taču šoreiz tie netiks vispirms publicēti «Novadniekā» — lai paliek kādu brīdi noslēpumā. Līdz konkursa noslēguma pasākumam, kas paredzēts 24. septembrī plkst. 19.00 Preiļu pagasta kultūras namā, uz kuru aicināti visi konkursa dalībnieki.

L.Kirillova

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avīzes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekam» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni 22059.

Jautājums. Kur izmanto bezšķiras pienu siera rūpnīcā?

Atbild akciju sabiedrības «Preiļu siers» direktore Elita Šņepste:

— Būtībā mūsu uzņēmums tādu pienu neiepērk, bet, ja piegādātājs atved, jāpieņem. To pārstrādājam biezpienā un aizsūtām izbarošanai zvērkopības fermās. Savos veikalos Preiļos un Līvānos, kā arī vairumtirdzniecībai, pārdošanai Daugavpils un Rīgas veikalos un tirgos ražotais biezpiens, sviests un piens ir no augstas kvalitātes izejvielām. Procesam seko uzņēmuma laboratorija.

Jautājums. Kā uz Latvijas patērētājiem atsauksies dabas gāzes cenu pieaugums Krievijā, par ko jau sāk uztraukties patērētāji?

Valsts akciju sabiedrības «Latvijas gāze» uzņēmuma «Daugavpils gāze» Preiļu gāzes apgādes iecirkņa vecākais meistars Aleksandrs Mihailovs «Novadniekam» pastāstīja, ka pagaidām nekādas izmaiņas cenās nav paredzētas. Latvijas apgāde ar gāzi nav atkarīga tikai no viena koncerna «Gazprom». Akciju sabiedrība «Latvijas gāze» var droši apgalvot, pat ja 2000. gadā Krievija cenu palielinās par 2-3 procentiem, Latvijas patērētāji gāzi saņems par līdzšinējo maksu. Vadība cerot, ka piegāžu līgumi šogad tikšot parakstīti jau septembrī. Visas iepriekšējās vienošanās bijušas gada beigās.

A.Rancāns

Iespēja jādod katram bērnam

Dažādos pulciņos un nodarbībās Līvānu bērnu un jauniešu centrā šogad darbosies gandrīz pieci simti bērnu, par viņu interešu izglītības iespējām rūpēsies vairāk nekā 20 pedagogi. Tikai pirms pāris nedēļām bērnu un jauniešu centram tika piešķirtas papildus telpas, jo telpu trūkuma dēļ pulciņi un nodarbības notika ne tikai «namiņa» ēkā, bet arī studijā «Dubna», ģimnāzijas telpās un citur. Patlaban «namiņam» piešķirtajās telpās tiek veikts kosmētiskais remonts, bet perspektīvā tajā plānots izmitināt vairākus pulciņus, kā arī piedāvāt interešu izglītību bērniem invalīdiem. Stāsta bērnu un jauniešu centra vadītāja Valentīna Poikāne.

Tikai mēs viņus neredzam

— Līvānu bērnu un jauniešu centra rūpju lokā jau divus gadus ir bērni ar īpašām vajadzībām. Līvānu pilsētā un tuvākajos apkārtnes pagastos šādu bērnu ir daudz — ap 70, tikai mēs viņus neredzam, vai arī izliekamies neredzot, jo aizmirtam, ka bērns invalīds, vispirmāmkārtām, ir vienkārši bērns — zinātkārs un ieinteresēts. Bērnu un jauniešu centra pedagogi ir sākuši nopietnu darbu, lai veicinātu bērnu invalīdu integrācijas procesu sabiedrībā. Jau labi zināmi ir tradicionālie pasākumi, kuri tiek rīkoti vairākas reizes gadā, sarūpējot svētku koncertu, rotaļas, arī kādu saldu pārsteigumu. Tās ir jau par tradicionālām kļuvušas aktivitātes, kuras bērniem patīk, un viņi tās gaida. Katrs bērns saņem ielūgumu uz pasākumu un parasti ir tā, ka gandrīz visi no aicinātajiem arī ierodas, tas nozīmē tikai vienu — šādi pasākumi ir gaidīti un vajadzīgi, laiks arī bērnam invalīdam piedāvāt viņa vēlmēm un vajadzībām atbilstošu interešu izglītību.

Telpas ir, naudas nav

— Esam ieguvuši savā rīcībā telpas, kurās turpmāk varētu organizēt nodarbības arī bērniem ar īpašām vajadzībām, jo ar viņiem tiek strādāts nepietiekami. Ideāli būtu, ja mēs spētu nodrošināt bērniem regulāras nodarbības, uzturētu pastāvīgus kontaktus arī ar vecākiem, būtu informēti par bērnu īpašajām vajadzībām un varētu strādāt atbilstoši tām. Taču mums nav likmes, lai algotu šādu darbinieku, tādēļ pagaidām nevaram noorganizēt nodarbības smagākiem invalīdiem, kam pilnīgi vai daļēji liegta spēja kustēties. Arī no skolotāja nevar prasīt, lai darbs notiktu uz brīvprātīga entuziasma pamata. Optimālajā variantā ar šiem bērniem vajadzētu strādāt vairākiem cilvēkiem ik dienas, tādēļ neesam atmetuši cerību piesaistīt līdzekļus arī ar dažādu projektu palīdzību.

Darbojas pulciņš

— Šoruden tepat «namiņa» telpās atsāks darboties pulciņš bērniem ar īpašām vajadzībām. Tas sāka darboties jau pagājušajā gadā skolotājas Valentīnas Matusevičas vadībā, kura ir papildinājusi zināšanas kursos, kas notika PHARE programmas ietvaros. Viņa strādā ar 12 bērnu lielu grupiņu. Pulciņa bērniem ir iespēja speciālista vadībā nodarboties ar ārstniecisko fizkultūru, protams, atbilstoši katra bērna veselības stāvoklim un individuālajām vajadzībām. Ar šādiem bērniem nodarbojas speciāli apmācīts pedagogs ar medicīnisko izglītību. Nodarbības ir ļoti individuālas, jo katram bērnam ir cita slimības diagnoze, atšķiras pieļaujamās fiziskās slodzes normas. Visi 12 pulciņa bērni apmeklē arī vispārizglītojošo skolu, taču nepieciešamība pēc sabalansētām fiziskām aktivitātēm, it īpaši pēcoperāciju un atveseļošanās periodā, ir aktuāla. Valentīna Poikāne piezīmēja, ka pulciņā vietu skaits nebūt nav ierobežots, nākt var arī bērni, kas dzīvo pagastos.

Bērni ir saprotoši

— Pulciņa nodarbības notiek reizi nedēļā, taču ar Bērnu invalīdu federācijas atbalstu tiek rīkotas arī dažādas sporta sacensības un pasākumi. Svarīgākais, ka šie bērni netiek aizmirsti, cenšamies viņus pulcināt ap sevi, zinām katru no viņiem. Pārējie audzēkņi pret bērniem invalīdiem ir saprotoši un iejūtīgi. Redzot sev līdzās vienaudzi ar fiziskām problēmām, viņi apzinās labas veselības vērtību, saprot, ka var dzīvot arī citādāk, ka veselība ir liels dārgums, ko nereti atstājam novārtā. Svarīgi, lai bērns mācītos novērtēt arī slimo cilvēku sev līdzās, saprastu, palīdzētu.

Pulciņā nav smagi slimu bērnu, kas pārvietojas ratiņos, taču arī par viņu integrēšanu interešu izglītības sistēmā tiek domāts. Šovasar vairākiem bērniem ar īpašām vajadzībām bija iespēja piedalīties nometnē, kurai finansējumu sniedza Valsts bērna tiesību aizsardzības centrs. Tomēr Valentīna Poikāne uzsvēra, ka darbs ar bērniem invalīdiem nav paveicams vienam cilvēkam, ir nepieciešams atbalsts un sadarbība kā no valsts, tā arī no sabiedrisko organizāciju puses, lai slimie bērni nepaliktu malāstāvētājos, bet gluži tāpat kā jebkurš cits bērns varētu saņemt iespējami plašāku interešu izglītību.

G.Kraukle

Caurums ir, skaidrības nav

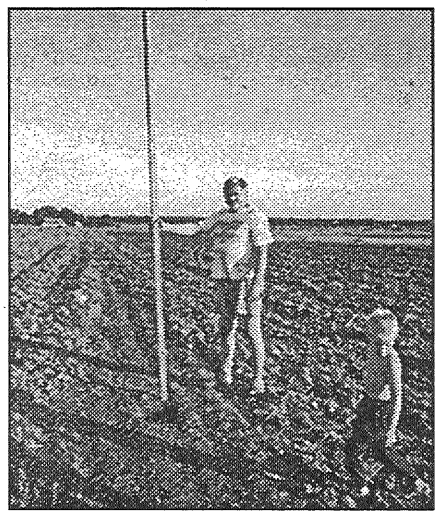

Kuldīgas rajona Alsungas pagastā labības laukā netālu no Blintenes mājām zemē uzradies mīklains caurums, par kura izcelsmi vismaz pagaidām nevienam nav ne jausmas.

Par dīvaino caurumu pavēstīja Blintenes saimnieki Sanita un Aivars Siliņi, kuru labības laukā pavisam netālu no mājas tāds caurums pēkšņi uzradies. Droši var apgalvot, ka vēl pagājušajā rudenī, kad lauku apstrādāja, zemē nekā tamlīdzīga nebija, bet, kad nokūla labību, šo caurumu vienkārši nepamanīja. Jocīgais atradums konstatēts, kad pa nokulto ziemāju lauku saimniece ar vecāko dēlu Artūru devusies uz netālajām kaimiņu mājām. Mājinieki ar makšķerauklas palīdzību izmērījuši dziļumu — trīs metri trīsdesmit centimetri, bet diametrs ir aptuveni trīsdesmit centimetru. Šādu caurumu, iespējams, varētu zemē izveidot ar attiecīgu tehniku, taču tādas te nav bijis, turklāt tad labības laukā nenoliedzami paliktu pēdas. Iespējams, kādu atbildi varētu rast, ja ielūkotos cauruma iekšienē — ja nu tur atrodas kāda alūza no orbitālās stacijas «Mir» vai nomaldījies meteorītiņš, kurš, izmantojot neseno saules aptumsumu, ņēmis un nogāzies pašā laukā vidū.

Nepretendējot uz zinātnisku šī cauruma izcelsmi, tomēr jāpiekrīt mājas saimniekam, ka iespaids ir tāds, ka šai vietā kaut kas nokritis, turklāt no pietiekami liela augstuma. Tai pat laikā jāšaubās, vai šis kaut kas varētu nokrist lauka vidū starp divām mājām tā, ka neviens neko nebūtu ne redzējis, ne dzirdējis, turklāt tad zemē vajadzētu izveidoties krāterveidīgam iedobumam. Un mazus zaļus cilvēciņus, kas varētu ieviest skaidrību šajā jautājumā, pēdējā laikā apkārtnē neviens nav manījis. Droši vien šai parādībai ir kāds pavisam racionāls izskaidrojums, kuru vismaz pagaidām atrast neizdodas. Saimnieki gan ir noskaņoti izpētīt, vai cauruma apakšā kaut kas ir vai nav. Ja nu tomēr...

«Kurzemnieks»

Skaisti mirkļi ir zelta vērti

Vasara vienmēr ir pārmaiņu laiks. Tas ir laiks, kad gribas gūt jaunus iespaidus, jaunus draugus un atmiņas vērtus mirkļus, par kuriem iedomāties ziemas garajos vakaros.

Arī mums, piecām Preiļu valsts ģimnāzijas 2.h kursa audzēknēm: Anitai Gāgai, Aijai Putkai, Kristīnei Lisicinai, Aijai Romanovskai un Vitai Sivgalei laiks no 24. līdz 29. augustam bija tik jauks, ka tā iespaids jūtams vēl tagad. Tās piecas dienas mēs pavadījām vācu valodas nometnē Lielupē, kur visa rosība un atpūta notika viesnīcā «Zinātņu nams». Tā mums bija kā balva par piedalīšanos Gētes Institūta Rīgā rīkotajā konkursā, kura tēma bija «Gētem — 250».

Nometnē kopumā atpūtās un zināšanas vācu valodā papildināja 46 jaunieši no visām trim Baltijas valstīm. Mūsu audzinātāji un jauno ideju autori, kopumā astoņi, arī bija no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, bet nometnes organizatore un palīdze bija no Vācijas. Paralēli mācību stundām katram bija iespēja apgūt kaut ko jaunu un neparastu: zīmēt ar aizsietām acīm, zīmēt uz zīda, taisīt kolāžas, spēlēt pingpongu, veidot pilsētas spēli, pagatavot kādu tetovējumu vai arī pieteikties pudeļu pūšanā. Mēs visas piecas galvenokārt palikām pie pēdējā un ar mazo priekšnesumu uzstājāmies Gētes dzimšanas dienas svinībās.

● Aija Romanovska (no kreisās), Zane Melbārde no Dobeles rajona, Anita Gāga, Kristīne Lisicina un Vita Sivgale Gētes dzimšanas dienas svinībās Lielupē.

Katru vakaru notika kaut kas interesants. Pirmajā vakarā tuvāk iepazīnām cits citu, otrajā — prezentējām savas valstis, trešajā notika dažādas atrakcijas un sadziedāšanās pie ugunskura, ceturtajā — pateikšanās jūras dievam Neptūnam pie jūras, piektajā — Gētes dzimšanas dienas svinības un atvadu balle, kurā gandrīz visi bija tērpušies 18. gadsimta tērpos. Mums bija iespēja pabūt Gētes institūtā.

Nekas dzīvē nenotiek tāpat. Arī mēs, iespējams, nebūtu tikuši uz šo nometni, ja mūsu vācu valodas skolotāja Vija Pīzele nepamudinātu piedalīties šajā konkursā. Par to mēs sakām vislielāko paldies. Pateicamies arī visiem pārējiem, kuri ļāva šim sapnim tapt par realitāti.

Anita Gāga,
Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne

Rudenī uzzied kastanis

Līdz ar pēdējām siltajām vasaras dienām daba Rīgā sagādājusi neparastu pārsteigumu — kādā Čiekurkalna daudzstāvu māju pagalmā vēlreiz uzziedējis kastanis.

Vecmāmiņa Zinaīda, kura pagalmā izvedusi savu mazmeitu, pastāstīja, ka ieraudzījusi, ka kastanim divās vietās uzziedējuši divi ziedini.

— Staigājām ar mazmeitiņu un vācām kastaņus. Tad es to ieraudzīju un rādīju visiem, — stāsta Zinaīda. Koks šovasar sācis kalst, un rudens ziedi uzplaukuši tieši nokaltušajā pusē. — Koks mirst, bet vēl zied. Pirms nāves ar pēdējiem spēkiem ziedīnus izlaida, it kā zinātu, ka šī ir pēdējā vasara, — skumji saka Zinaīda.

Latvijas Universitātes Botāniskā dārza darbiniece Astrīda Vītoliņa pavēstīja, ka dažkārt augi mēdz uzziedēt vēlreiz, lai gan tā esot samērā neikdienišķa parādība. Viņa minēja, ka rudenī ir ziedējušas arī ābeles, košumkrūmi un rododendri.

«Rīgas Balss»

Demogrāfiskā situācija rajonā augustā

AGLONAS pagasts ziņas nesniedz.

AIZKALNES pagastā nekādu pārmaiņu nav.

GALĒNU pagastā kāzas nosvinēja Silvija Vaivode un Juris Vulāns. Dzimušie nav reģistrēti, miruši divi cilvēki.

JERSIKAS pagastā dzimušie un apprecējušies nav reģistrēti, miruši četri cilvēki.

PELĒČU pagastā ziņu nav.

PREIĻU pagastā Ingai un Voldemāram Bicāniem dzimis otrais bērns — meitiņa Laura. Laulības nav reģistrētas un viens cilvēks miris.

RIEBIŅU pagastā Nadeždai un Ivanam Daņiloviem dzimis dēls Ilja. Laulības nav reģistrētas, miruši trīs cilvēki.

ROŽKALNU pagastā miris viens cilvēks. Dzimušie un laulības nav reģistrētas.

ROŽUPES pagastā dzimuši divi bērni, salaulājušies Olita Pūga un Jānis Šadurskis. Divi cilvēki miruši.

RUDZĀTU pagastā dzimis viens bērns. Miruši divi cilvēki, laulības nav reģistrētas.

RUŠONAS pagastā miruši četri cilvēki. Laulājušos un dzimušo nav.

SAUNAS pagastā Anitai un Ērikam Fedotoviem dzimis trešais bērns — dēls Reinis. Miruši divi cilvēki, laulības nav reģistrētas.

SILAJĀŅU pagastā Tatjanai Belovai un Vasilijam Piskunovam Elijas dienā dzimis pirmais dēls un par godu šim svētajam nosaukts par Ilju. Laulības nav reģistrētas, miris viens cilvēks.

SĪĻUKALNA pagastā Gunitas un Jāņa Loskotuvu ģimenē dzimis dēls Guntis. Laulības nav reģistrētas, miruši divi cilvēki.

STABULNIEKU pagastā nav reģistrētas ne laulības, ne dzimšanas, nav arī mirušo.

SUTRU pagastā dzimis viens bērns. Laulības nav reģistrētas, divi cilvēki miruši.

TURKU pagastā Kristīnei un Artim Kiriloviem dzimusi meita Dana. Laulības nav reģistrētas, miruši trīs cilvēki.

UPMALAS pagastā Aijai Dzenei un Andrim Vaivodam-Šultem dzimis pirmais bērns — meitiņa Laura. Mirušie un laulības nav reģistrētas.

VĀRKAVAS pagastā dzimuši trīs bērni. Salaulājušos nav, miris viens cilvēks.

LĪVĀNOS reģistrētas trīs laulības, tajā skaitā vienas evangēliski luteriskajā baznīcā, septiņi jaundzimušie. Miruši deviņi cilvēki.

PREIĻOS augustā dzimuši seši bērni. Laulības nav reģistrētas, miruši 9 cilvēki.

A.Rancāns

Izmaiņas, kas skar īpašumu nostiprināšanu zemesgrāmatā

Par izmaiņām, kas skar nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā, kā arī par jaunajām nostiprinājuma lūguma formām «Novadniekam» stāsta Preiļu zemesgrāmatu nodaļas tiesnese Lidija Mičule:

— Zemesgrāmatu nodaļā strādā divi tiesneši. No 5. aprīļa darbā pieņemti arī divi tiesnešu palīgi. Nodaļas štatu palielināšana atvieglo dokumentu pieņemšanu, un arī tiesneši vairs nav tik noslogoti. Tiesnešu palīgi no vecās datu bāzes jaunajā programmā ievada arī visas kopš zemesgrāmatu izveidošanas nostiprinātās lietas, pašlaik paveiktas jau 3/4 no milzīgā darbu apjoma. Ik mēnesi katrs no tiesnešiem pieņem aptuveni 200 lēmumu. Tas nozīmē, ka slodze ir ievērojama.

Šī gada 16. jūnijā Saeima pieņēma grozījumus likumā «Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā». Grozījumos ir vairākas būtiskas izmaiņas. Viena no tām skar likuma 19. pantu un nosaka, ka zemesgrāmatā nav ierakstāmas ēkas (būves), kuru tehniskās inventarizācijas lietā ir uzrādītas patvaļīgas būvniecības pazīmes, kā arī mazēkas un pagaidu būves.

Paskaidrošu, ka patvaļīga būvniecība ir būvniecība bez būvvaldes atļaujas, kā arī bez būvprojekta. Termins «mazēka» attiecas uz lauku teritoriju. LR Ministru kabineta pieņemtajos noteikumos «Vispārīgie būvnoteikumi» paskaidrots, ko nozīmē mazēka lauku apvidū — pēc kapitalitātes iedalījuma V un VI grupas vieglas konstrukcijas ēka, kuras apbūves laukums nav lielāks par 25 kvadrātmetriem.

Savukārt, ko nozīmē V un VI grupa, nosaka Latvijas būvnormatīvi LBN 401 un LBN 402. V grupa norāda, ka tā ir saliekamu koka vairoga, koka stāvbūves vai māla kleķa ēka; pamati — lentveida vai stabu veida no mūra, betona vai koka; sienas — koka vairoga, koka stāvbūves; pārsegums — koka. VI grupa nozīmē — vieglas konstrukcijas koka stāvbūves.

Ēku un būvju reģistrācijas izmaiņas skar arī īpašniekus — juridiskas personas. Līdz šim uz ēkām, kas būvētas pēc 1940. gada, nostiprinot īpašumtiesības zemesgrāmatā, bija jāiesniedz Valsts nekustamā īpašuma aģentūras rakstisks apliecinājums, ka šajā nekustamajā īpašumā valsts nav ieguldījusi kapitāla daļu un nepretendē uz šo īpašumu. Tagad šāds apliecinājums nav vajadzīgs, jo attiecīgais pants no likuma izslēgts.

Ja persona vēlas savu īpašumu nostiprināt zemesgrāmatā saīsinātā termiņā, tas ir, triju dienu laikā, tad zemesgrāmatā jāsamaksā kancelejas nodeva desmitkārtīgā apmērā. Līdz šim īsākais termiņš bija 5 dienas.

Būtiskas izmaiņas izdarītas likuma 20. pantā, un tās der iegaumēt visiem. No 2000. gada 1. janvāra vairs nevarēs slēgt ēku un būvju atsavināšanas līgumus, ja ēkas nebūs nostiprinātas zemesgrāmatā. Dzīvokļu īpašniekiem tāds termiņš ir 2001. gada 1. janvāris, bet privatizējamām ēkām un būvēm — 2002. gada 1. janvāris.

Šī gada 1. septembrī stājās spēkā 25. maijā Ministru kabineta pieņemtie noteikumi «Noteikumi par nostiprinājuma lūguma formām». Līdz šim vienotas formas lūgumiem nebija, katrs notārs un katra pagasttiesa rakstīja lūgumus tā, kā uzskatīja par pareizu. Pieņemtie noteikumi ļoti atvieglo notāru un pagasttiesu darbu, jo lūgumu formas ir vienkāršas, ērtas un labi saprotamas. Datorā tiek aizpildītas visas norādītās ailes, kas ir elementāri, tāpēc izbrīnu rada dažu notāru «uzpūstās» cenas par šo pakalpojumu.

«Novadnieka» lasītājus gribu informēt, ka ir šādas nostiprinājuma lūguma formas:

— nostiprinājuma lūgums nekustamā īpašuma ierakstīšanai zemesgrāmatā,

— nostiprinājuma lūgums tiesību pārgrozīšanai/ dzēšanai,

— nostiprinājuma lūgums jaunas tiesības nostiprināšanai,

— nostiprinājuma lūgums hipotēkas nostiprināšanai,

— nostiprinājuma lūgums nekustamo īpašumu savienošanai,

— nostiprinājuma lūgums kopīpašuma reālai sadalei,

— nostiprinājuma lūgums nekustamā īpašuma atdalīšanai, nemainoties tā īpašniekam un pievienojot to citam zemesgrāmatā ierakstītam īpašumam,

— nostiprinājuma lūgums nekustamā īpašuma atdalīšanai, mainoties tā īpašniekam un pievienojot to citam zemesgrāmatā ierakstītam īpašumam,

— nostiprinājuma lūgums nekustamā īpašuma sadalīšanai, nemainoties tā īpašniekam un atverot jaunu nodalījumu,

— nostiprinājuma lūgums nekustamā īpašuma sadalīšanai, mainoties tā īpašniekam un atverot jaunu nodalījumu.

Gribu uzsvērt, ka notāru uzdevums ir tikai uzrakstīt lūgumus, par citu dokumentu pareizību atbildīgi ir zemesgrāmatu tiesneši. Mūsu apmeklētājiem gribu piedāvāt izlasīt «Latvijas Vēstnesī» publicētos zemesgrāmatu departamenta direktores Ineses Kalniņas komentārus, kuros ļoti saprotami izklāstīts viss par jaunajām lūgumu formām. Par šīm izmaiņām esam informējuši pagasttiesas un aicinām pagasttiesu darbiniekus uz zemesgrāmatu nodaļu pēc jaunajām lūgumu formām. Nopietnu interesi ir izrādījuši Aizkalnes, Galēnu, Aglonas, Riebiņu un Rudzātu pagasta speciālisti, kā arī darbinieki no vairākām citām pašvaldībām. Toties savu bezatbildību izrāda atbildīgās personas no Stabulniekiem, Rožkalniem, Jersikas, Rožupes un Sīļukalna. Tiesu iestādes vairs nevienu pašvaldību nemācīs, pašiem vien jāinteresējas par izmaiņām likumos, pašiem vien jāmeklē un jāmācās. Nevajag pagasta ļaudis trenkāt uz Preiļiem, ja visu var izdarīt pašvaldībā.

Publikāciju sagatavoja L.Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS (6. — 12. septembris)

■ 6. septembrī Valērijs I. izdarīja huligāniskas darbības Rožupē. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. septembrī Pjotrs K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Silajāņu pagasta Bikovā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. septembrī Jānis N. Līvānu policijas iecirknī nepakļāvās policijas darbiniekiem likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. septembrī Līvānos Dzirnavu un Rudzutaka ielu krustojumā notika sadursme starp automašīnu Audi 80, kuru vadīja Vilhelms L., un motorolleru «Murovej», kuru vadīja Aleksandrs B. Bojāti abi transporta līdzekļi, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. septembrī Vladislavs T. konstatēja, ka naktī bijis mēģinājums aizbraukt viņa dienesta automašīnu Ford Sierra, kura atradās Preiļos, Rēzeknes ielas 28. mājas pagalmā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 7. septembrī Georgijs T. konstatēja, ka iekļūts viņam piederošajā automašīnā Opel Ascona, kura atradās Preiļos, Mehanizatoru ielā. Pazudusi automagnetola un automašīnas reģistrācijas apliecība. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

■ 7. septembrī Riebiņu pagasta Šļomovkā nodega Ivanam A. piederošā pirts. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 7. septembrī Jaunaglonas arodvidusskolā Valdim B. izņemta balta pulverveida viela. Lietas materiāli nosūtīti uz ekspertīzi.

■ 8. septembrī Staņislavs K. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Dārzu ielā 2. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. septembrī Preiļos uz Rēzeknes ielas notika sadursme starp automašīnu Toyota Hiace, kuru vadīja Vladimirs S., un automašīnu VW Jetta, kuru vadīja Anatolijs T. Bojātas automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. septembrī Imants P. izdarīja huligāniskas darbības Upmalas pagasta Zosinos. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. septembrī Jersikas pagastā aizdegās purvs 20 hektāru plātībā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 9. septembrī ceļa Rīga — Daugavpils 178. kilometrā automašīna Ford Sierra, kuru vadīja kāds K., aizķēra gājēju. Gājējs ar kājas traumu nogādāts slimnīcā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 10. septembrī Valentīns M. izdarīja huligāniskas darbības Aizkalnes pagasta Raudovkā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. septembrī Aizkalnes pagasta Ročānos Jurim L. piederošajai dzīvojamajai mājai izdega griesti. Aizdegšanās apstākļi tiek noskaidroti.

■ 12. septembrī ceļa Zeimuļi — Lomi — Riebiņi 7. kilometrā velosipēdists Jevģēnijs J., iebraucot pretējā joslā, izraisīja sadursmi ar automašīnu Opel Ascona, kuru vadīja Ivars P. Bojāta automašīna un velosipēds, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas nodaļas informācija

VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļas informācija

Par papildus pasākumiem nodokļu iekasēšanas uzlabošanai

Lai nodrošinātu pilnīgu nodokļu aprēķināšanu un nomaksu budžetā, īpašu uzmanību pievēršot sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, Valsts ieņēmumu dienests no 1. augusta līdz 1. septembrim organizēja pārbaudes uzņēmumos, kur strādājošo algas ir noteiktas minimālās algas līmenī vai nedaudz pārsniedz to.

Tika veikti pasākumi, lai atklātu uzņēmumu nedeklarētos banku kontus un citus avotus, kur rodas līdzekļi algu izmaksām strādājošajiem, ar kuriem nav noslēgti līgumi, vai piemaksām pie līgumos noteiktajām algām.

◗ Preiļu rajonā kopā ir veiktas 42 pārbaudes, t.sk. 37 juridiskām un 5 fiziskām personām. Sastādīti 6 administratīvo pārkāpumu protokoli un uzlikta soda nauda Ls 600. Pārbaudēs konstatēti šādi pārkāpumi:

◗ Strādājošo nodarbināšana bez darba līgumiem. Šis pārkāpums konstatēts 4 uzņēmumos, kur tādā veidā nodarbināja 17 personas.

◗ Ieņēmumu nereģistrēšana un EKA čeku neizsniegšana konstatēta vienā uzņēmumā.

◗ Preču pavadzīmju nenoformēšana. Šo pārkāpumu pieļāvuši 8 uzņēmumi.

◗ Elektronisko kases aparātu lietošanas noteikumu pārkāpumi konstatēti 4 uzņēmumos.

◗ Baltā cukura mazumtirdzniecības noteikumu pārkāpums konstatēts vienā uzņēmumā.

Atgādinām, ka mazumtirdzniecībā drīkst realizēt tikai atzītos pārtikas uzņēmumos rūpnieciski fasētu balto cukuru. Tā fasēšana veikalos ir aizliegta.

Raksturīgākais pārbaudēs konstatētais pārkāpums ir preču pavadzīmju rēķinu nenoformēšana visam preču daudzumam, kas tiek iepirkts tirdzniecības bāzēs vai ražošanas uzņēmumos. Pavadzīme tiek izrakstīta par daļu no noteika veida preces daudzuma, bet pārējā šī veida prece tiek piegādāta bez pavaddokumentiem. Arī izbraukuma tirdzniecības vietās tika konstatēti šāda veida pārkāpumi.

Atgādinām arī to, ka MK noteikumi nr. 62 «Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanu elektroniskajām ierīcēm un iekārtām» nosaka, ja kases aparāta konstrukcijā nav paredzēta naudas kaste, tad visai kases aparātā reģistrētai naudai jāatrodas uzņēmuma vadītāja noteiktā atsevišķā **aizslēdzamā** naudas kastē.

Lūdzam rajona iedzīvotājus ziņot par viņiem zināmiem pārkāpumiem nodokļu aprēķināšanā un iekasēšanā teritoriālajai nodokļu inspekcijas nodaļai pa telefoniem **22341, 24253.** Jau iepriekš pateicamies par sadarbību.

Komisijām nodod dzīvnieku aizsardzības likumu

Saeima 2. septembrī izskatīšanai komisijām nodeva valdības sagatavoto dzīvnieku aizsardzības likumprojektu.

Tas nosaka, kādus dzīvniekus drīkst turēt mājās, kādus — lauksaimniecības vajadzībām un sportam, kā arī zinātniskajiem eksperimentiem. Likumprojekts arī nosaka, kā dzīvnieku īpašniekiem tie jākopj un jāaizsargā. Dokuments noteic, ka mājās un dzīvokļos nedrīkst turēt savvaļas indīgos un plēsīgos dzīvniekus, pērtiķus, jūras zīdītājus, kā arī dzīvniekus, kas jābaro ar dzīviem siltasiņu dzīvniekiem.

Istabas dzīvniekus aizliegts izmantot kā vilcējspēku, kā arī pārtikas un kažokādu iegūšanai. Tāpat aizliegts istabas dzīvniekiem veikt ķirurģiskas operācijas to izskata pārveidošanai, teikts likuma projektā. Dokumentā minētas arī prasības, kādas jāievēro, dzīvniekus pārvadājot, un nosacījumi, kas un kādos apstākļos dzīvniekus drīkst nogalināt.

Likumprojekta vispārīgajos noteikumos minēts, ka ir aizliegta cietsirdīga izturēšanās pret dzīvniekiem — nogalināšana, sakropļošana, atstāšana bez aprūpes, kaitināšana un dzīvnieku cīņu organizēšana, kā arī dzīvnieka izmantošana reliģiskos rituālos, izlozēs un kustoņa dāvināšana publiskos pasākumos.

Kalnos, debesīm tuvāk

● Valentīna Petrāne (no labās), Valentīna Gatiņa un Diāna Boļšakova pierādīja, ka kalnu grūtības var pieveikt arī sievietes. Daiļajam dzimumam šajā ceļojumā klājās grūtāk, jo viena no ceļotājām sastiepa kājas saites un pāri akmeņiem nācās burtiski rāpot. J.Petrāna foto

Turpinājums. Sākums laikraksta 65. un 67. numurā.

31. jūlijs. Neliels loks augšup pa nobirām un stāvam 3300 metrus augstajā Kurmiču pārejā. Tepat aizmugurē stiepjas plata sniega terase ar nelielu saulē izveidojušos ezeru tuvākajā malā. Priekšā tālu lejā zaļo ieleja, tai cauri līkumo neliela krāčaina upīte. Terasēs vīd pa kādam ezeram. Tieši pretī iespaidīga kalnu grēda ar virsotnēm, kas mijas ar ledājiem, sniega klātām terasēm un kuluāriem.

Īsa atpūta, panašķējamies ar saldumiem, seko neliels kāpiens pa akmeņiem uz blakus esošo Mezgla virsotni 3800 metru augstumā. Panorāma varena. Pa kreisi tālumā mākoņos ietinies Elbruss — varenākais kalns Kaukāzā. Nofotografējamies, atstājam zīmīti un atgriežamies pārejā. Sākam pa vienam virzīties lejup. Daļa grupas noiet ātri. Pēdējiem nākas izmantot virvi. Atbalsta punktu palicis mazāk, daļa akmeņu izkustināta. Labi, ka nelīst. Putekļi ir mazāka problēma. Pārvietošanos sarežģī arī smagās mugursomas. Gadās epizode, kad no nelaimes esam spriža tiesu. Nogāzes augšdaļā pēkšņi atraujas kāds it kā stabils klintsbluķis un reizē ar brīdinājuma saucienu nolēkā pa taku tenisa bumbiņas vieglumā, lejpus iestrēgst kaut kur akmeņos. Sajūta neomulīga, pat atrodoties aizsegā.

Metam līkločus, lai mazāk atrastos iespējamo nogruvumu trajektorijā. Par laimi, nekas tamlīdzīgs vairs neatgadās. Tiekam ārā no kuluāra un pa akmeņiem klāto nogāzi virzāmies zemāk līdz pļavām. Mūsējie jau uzcēluši teltis. Krēslai metoties, pamanām kustīgu gaismas punktiņu ielejas pretējās puses klintīs. Kāds nāk lejā. Ir vēl trakie pasaulē.

1. augusts. Virzāmies pa kalnu pļavu takām uz leju. Kaut arī vasaras nogale, zāle te kupla, zied puķītes. Apkārtējās kores klātas nobirām, tuvākajās nogāzēs vairs tikai atsevišķi apdrupuši klintsbluķi rēgojas zālienā. Laiks nepastāvīgs, uznāk īslaicīgas lietus brāzmas, taču silts vējš uzreiz apžāvē. Pretī esošās kalnu grēdas smailes gandrīz nepārtraukti tinas mākoņu driskās, tomēr nopietns negaiss neuznāk. Pusdienlaikā jau esam nelielās krācošās upītes krastā. Tā saucas Adilsu, tāpat kā blakus esošā mūs interesējošā relatīvi nelielā kalnu grēda. Ūdens duļķains, pelēkā kalnu iežu krāsā. Dzidri ir vienīgi no ledājiem iztekošie strauti. Viens tāds urdz mums tepat garām. Varētu būt laba vieta nometnei. Upes otrā krastā vijas tūristu takas. Dzīva kustība. Netālu atrodas kartē fiksētas telšu vietas, upes pļavas ar poētisku nosaukumu «Zaļā viesnīca». Var secināt, ka cilvēki brauc atpūsties. Pēc ekipējuma spriežot, — gan bagāti, gan nabagāki. Iekrīt acīs grupiņa, kas uz improvizētām nestuvēm nones savu biedru. Rokas kustina, jādomā, ka tikai savainots. Par nopietnākiem gadījumiem liecina takas malā esošajā akmenī iekaltās metāla plāksnītes. Šajā krastā garāmgājēji netraucē, augšpusē pamatīgas krāces, upe nolīkumo gar monolītu stāvu klinti, garām tikt nevar. Toties ganās govis. Nekāda lielā zāle nav, redzams kāds dadža cers, avenāji, uz viena otra akmens izpleties kadiķis. Satiekam arī ganus. Neiebilst, ka mēs taisām apmetni. Vienīgi govis mūs traucēšot, jo esot nemierīgas. Tā neliekas problēma. Pēcpusdienā laiks bojājas. Uznāk pamatīgāks lietus. Vakarpusē iznāk liela ņemšanās ar ēdiena gatavošanu. Gāzi gribam pietaupīt, bet malka mitra. Nākas klāt vēdināt gaisu ar putuplasta sēdeklīti.

2. augusts. Agrs rīts — pusseši. Kalnu virsotnes sāk izgaismoties lecošās saules staros. Būs garš gājiens uz vienu no grēdas austrumu pārejām, Kaiauganaušu. Ejam gar upi, palienē uzceltas teltis. Par nometnes oficiālo statusu liecina pāris aprūsējušu, jau sen pamestu vagoniņu. Var tikai minēt, kāda tam jēga. Sākas nobiru vietas. Drīz sasniedzam netālo Džankuata ledāju. Tālāk tikt nevar, nākas atkāpties līdz akmeņu sanesām. Atrodam taku un līkumojam augšup pa šauru korīti. Nonākam līdz Adilsu upes augštecei, paejam garām dažām teltīm, un atkal stāvs kāpums. Tiekam līdz korei, te kā sargs stāv milzīgs akmens bluķis. Varētu gan aizvēju atrast, gan paslēpties no lietus. Priekšā plešas akmeņiem klāts cirks, tā augšpusē jau vīd ledus. Pati pieeja pārejai izskatās sarežģīta. Centrā nobiras un sniega segas mēle, pa malām izdēdējušas klintis, nedroši akmeņi. Tomēr atrodas «ņemami» maršruti un... kolosāla kalnu panorāma. Tur jau ir Gruzija. Aizmugurē tālumā redzams Elbruss ar abām tā virsotnēm. Diena saulaina, debesis skaidras. Satiekam krievu alpīnistu grupiņu. Izgājuši «pastaigāties» pa grēdas kori traversā. Nopietni klinšu kāpēji. Nofotografējamies, var iet lejā. Nometnē esam pēcpusdienā. No pāris kilometru attālumā upes lejpusē esošās tūristu bāzes tiek atnesti svaigi dārzeņi un tīri labs vīns. Omulīgs vakars, te pēkšņi no ielejas augšup sāk celties biezi miglas vāli. Pāris minūtēs apkārtne pazūd, kļūst drēgns. Tumsai iestājoties, netālu kāda kompānija meklē savu pazudušo biedru. Zib baterijas, skan saucieni. Uztraukumam ir pamats, miglā un tumsā nav prātīgi vazāties pa kalnu upes krastu. Pamazām kņada norimst. Arī migla sāk izklīst, parādās zvaigznes.

3. augusts. Svilpiens uzrauj no miega, kūņojos ārā no telts. Paskatos uz pretējā upes krastā pa taku naski aizejošajiem trim stāviem. Tur viss kārtībā. Grupas vadītājs ar pāris puišiem noskaņoti smagam gājienam pa ledāju uz vienu attālāku pāreju. Citi šodien atpūšas. Izskanējušā signāla iemesls — govis. Trīs četri lopiņi bakstās pa konservu kārbām mūsu «virtuvē». Kādu laiciņu nākas dzenāt un atgaiņāties, ganiem bijusi taisnība. Bažīgi vēroju, kā tiek sagremots kāds celofāna maisiņš, kā tablete tiek zelēta pusatvērtā ķilavu bundža. Jācer, ka ir grauzušas ne to vien, un vēl joprojām dzīvas.

Diena padodas saulaina. Karsti. Priekšpusdienā negaidīti ātri atgriežas mūsu kalnā kāpēji. Reālā situācija ieviesusi korekcijas plānos. Uzkāpuši citā, vienkāršākā pārejā — Džantuganā, 3450 metru augstumā. Nekā sarežģīta, vienīgi ilga iešana pa ledāju.

Vakarā vienojamies par nākošās dienas pārgājiena variantu — pēdējo šajā braucienā.

Turpinājums sekos.

G.Ormanis

Futbola sezona tuvojas noslēgumam

Preiļu zēni septītie 42 komandu konkurencē

Jau iepriekš ziņojām, ka Latvijas Jaunatnes futbola līgas zonālajā turnīrā, kurā piedalījās 1988. gadā dzimušie zēni, mūsu komanda izcīnīja trešo vietu un, lai iekļūtu finālturnīrā, bija jācīnās ar citu novadu trešo vietu ieguvējiem. Šajā atlases turnīrā, kas notika Tukumā, preilieši pieveica Ventspili ar rezultātu 6:1, «Skonto — 3» (6:0), spēlēja neizšķirti ar Tukumu (2:2) un zaudēja «Skonto — 2» (0:1). Rezultātā otrā vieta un iekļūšana finālā, kas pagājušās nedēļas beigās risinājās Rēzeknē.

Iespējamajā Ziemeļlatgales reģiona centrā bija sapulcējušās 10 labākās šī vecuma Latvijas komandas. Apakšgrupā, kurā spēlēja mūsu zēni, vēl bija Rēzeknes «Dižvanagi», Liepājas «Metalurgs — 1», Valmieras «Skonto — 1».

Preiļi — «Dižvanagi», 2:3. Ļoti līdzīga spēle. Pēc Aigara Caica raidījuma vārtos bijām vadībā līdz pat otrā puslaika vidum. Tad uznāca vājuma brīdis, un dažu minūšu laikā rezultāts bija jau 1:3. Pēdējās minūtēs Sergejam Aleksejevam izdevās gūt vienus vārtus.

Preiļi — Valmiera, 0:3. Šinī spēlē Valmieras puikas bija vienkārši labāki. Neveicās ne mūsu uzbrucējiem, ne aizsargiem, ne vārtsargam.

Preiļi — «Skonto — 1», 3:2. Jau spēles pirmajā minūtē pēc ļoti skaistas kombinācijas, kuru uzsāka Jānis Trofimovs, turpināja Aigars Caics un pabeidza Viktors Krotovs, mūsējie izvirzījās vadībā. Līdz puslaika beigām rīdzinieki rezultātu izlīdzināja. Taču otrā puslaika sākumā Jānis Trofimovs burtiski izlauzās cauri pretinieka aizsardzībai, un līdz ar to rezultāts bija 2:1 Preiļu labā. Vēl pēc mirkļa Viktors Krotovs aizmuka no aizsargiem, un rezultāts bija 3:1. Rīdzinieki atguva tikai vienus vārtus.

Preiļi — Liepājas «Metalurgs — 1», 2:2. Pirms šīs spēles turnīra situācija apakšgrupā bija tāda, ka uzvaras gadījumā preilieši būtu otrie un turpinātu cīņu par medaļām, bet zaudējums dotu piekto vietu un tiesības spēlēt par devīto — desmito vietu ar otras apakšgrupas neveiksminiekiem.

Spēles sākums viesa optimismu. Aigars Caics kārtējo reizi eleganti izrēķinājās ar pretinieku aizsardzību un nokļuvām vadībā. Spēles turpinājumā liepājnieki guva divus vārtus, un tikai pēdējā minūtē, kad Aigaru Caicu pretinieki nogāza savā soda laukumā, un Jānis Trofimovs realizēja soda sitienu, panācām neizšķirtu.

Apakšgrupas noslēguma tabula:

«Dižvanagi»	9 — 4	9
Liepājas «Metalurgs»	10 — 6	7
«Skonto — 1»	9 — 7	6
Preiļi	7 — 10	4
Valmiera	3 — 11	3

Spēle par septīto — astoto vietu. Preiļi — Liepājas «Metalurgs — 2», 4:3. Divus vārtus guva Aigars Caics, pa reizei Sergejs Aleksejevs un Viktors Krotovs. Izcīnīta septītā vieta.

Galīgais finālturnīra vietu sadalījums:

«Dižvanagi» (Rēzekne)
«Skonto — 2»
Liepājas «Metalurgs — 1»
Daugavpils
«Daugava» (Rīga)
«Skonto — 1»
Preiļi
Liepājas «Metalurgs — 2»
Jelgava
Valmiera

Kopumā ņemot, ir prieks, ka bija iespēja spēlēt ar Latvijas labākajām šī vecuma komandām. Mazliet ir sarūgtinājums, jo netikām pie godalgām (valmieriešu uzvara pār Preiļiem tā arī palika vienīgā turnīrā). Vēl pie plusiem jāpiemin, ka Aigars Caics līdz pat pēdējam brīdim bija pretendents uz turnīra labākā uzbrucēja godu.

Šajā turnīrā spēlēja: Jānis Pīzelis, Aleksandrs Linkevičs, Edgars Limanis, Sergejs Aleksejevs, Vladislavs Breidaks, Jānis Trofimovs, Deniss Osetrovs, Dmitrijs Šakurskis, Aigars Caics, Viktors Krotovs, Ervīns Veigulis un Jānis Jaudzems. Treneris ir Vladimirs Točko.

Septembris ir pļaujas laiks ne tikai lauksaimniekiem, bet arī futbolistiem. Jaunatnes līgas sacensības ir beigušās, bet jāgatavojas cita turnīra — «Ādas bumba» finālam, kurā iekļuvuši Preiļu zēni «C» (1987./88.dz.g.) un «D» (1989./90. dz.g.) grupā.

I.Babris,
sporta kluba «Cerība» direktors

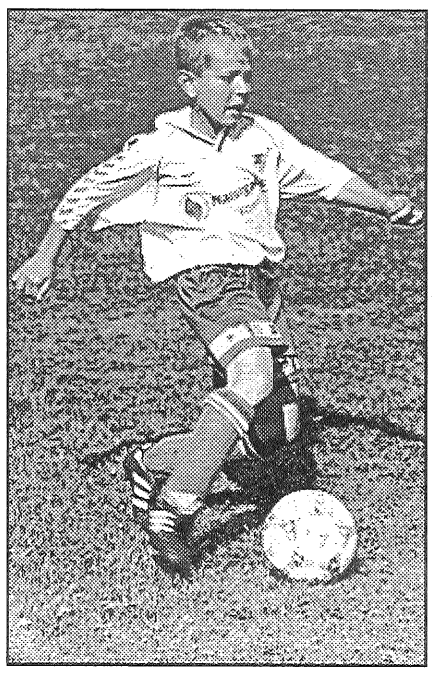

● Uzbrukumā — Viktors Krotovs.

● 1989./90. gadā dzimušie Preiļu zēni, kuri gatavojas «Ādas bumbas» finālturnīram.

J.Silicka foto

Šodien vārdadienu svin — Gunvaldis, Gunvaris, Sandra, Sondra.
16. septembrī — Asja, Asnate, Dāgs.
17. septembrī — Vera, Vaira, Vairis.

Šonedēļ

Aizkalnes pagastā
❀ 50 gadi Staņislavam Kažemākam 16. septembrī, 65 gadi Pēterim Ziemelim 14. septembrī, 85 gadi Felicijai Beķerei 15. septembrī.

Galēnu pagastā
❀ 65 gadi Kiriakejai Serkovai 17. septembrī.

Jersikas pagastā
❀ 55 gadi Annai Lazdānei 14. septembrī, 60 gadi Vitālijam Penegam 18. septembrī, 85 gadi Matildei Subačienei 10. septembrī.

Riebiņu pagastā
❀ 65 gadi Nadeždai Cišai 13. septembrī, 85 gadi Jefimijai Sidorovai 14. septembrī.

Rožupes pagastā
❀ 55 gadi Jānim Birzākam 13. septembrī un Valdai Vilcānei 18. septembrī, 60 gadi Ivanam Martinovam 13. septembrī un Jānim Ancānam 19. septembrī, 65 gadi Monikai Ližbovskai 15. septembrī, 75 gadi Emīlijai Ancānei 18. septembrī, 80 gadi Matildei Jasinskai 15. septembrī. Izcila jubileja — 100 gadi — ir pēc pieraksta Pelēču pagasta iedzīvotājai Veronikai Želvei, kura jau vairākus gadus dzīvo pie meitas Irēnas Lāces Rožupes pagastā.

Rudzātu pagastā
❀ 50 gadi Leontīnai Vaivodei 19. septembrī.

Rušonas pagastā
❀ 55 gadi Teklai Bistrovai 19. septembrī, 60 gadi Antonam Pelikānam 18. septembrī.

Sīļukalna pagastā
❀ 60 gadi Pēterim Miču lim 15. septembrī un Antonam Eriņam 16. septembrī.

Upmalas pagastā
❀ 70 gadi Teklai Šņepstei 17. septembrī un Teklai Kursītei 18. septembrī, 80 gadi Veronikai Vaivodei 18. septembrī, 85 gadi Annai Brakovskai 18. septembrī.

Vārkavas pagastā
❀ 93 gadi Viktorijai Upeniecei 13. septembrī.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus!

Pārdod OGLES, BRIKETES, MALKU
Preiļos, Brīvības ielā 61 a (blakus vecajam tirgum).
Vairumpircējiem atlaides! Ir transports.
Tālr. 22433 no 8.00 līdz 18.00.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 16. septembrī pulksten 15.00 piedalīšanās Daugavas fonda valdes sēdē Daugavas muzejā Doles salā.
◆ 19. septembrī pulksten 14.00 Arendoles katoļu draudzes baznīcā Aleksandra Madelāna sveikšana priesterības 50 gadu jubilejā.
◆ 20. septembrī pulksten 13.30 piedalīšanās pašvaldību vadītāju informatīvajā sanāksmē Ministru kabinetā.
◆ 21. septembrī piedalīšanās Daugavas slimokases dalībnieku pilnsapulcē Aizkrauklē.

Rajona sporta klubs «Cerība»

◆ 16. septembrī skolu sports, sacensības futbolā (8.-9. klases).
◆ 18. septembrī Latgales jaunatnes sporta spēles vieglatlētikā.
◆ 19. septembrī piedalīšanās Rīgas pilsētas Kurzemes rajona galda tenisa atklātajās sacensībās.
◆ 18. un 19. septembrī sacensības futbolā «Ādas bumba», finālturnīrs Rēzeknē. (1987./88. dzimšanas gads).
◆ 21. septembrī skolu sports, sacensības futbolā (vidusskolu 6., 7. klases).
◆ 22. septembrī skolu sports, sacensības futbolā (pamatskolu 6., 7. klases).

Galēnu kultūras nams

◆ 18. septembrī pulksten 22.00 balle. Spēlē Aivars Lapšāns un «Mēnessgaisma».

Rožkalnu kultūras nams

◆ 18. septembrī pulksten 22.00 spēlē grupa «Hameleoni».

Vārkavas pagasta tautas nams

◆ 18. septembrī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Pelēču kultūras nams

◆ 18. septembrī pulksten 22.00 balle. Spēlē grupa «Favorīts».

Informāciju sagatavoja L.Rancāne

Velta Gerbere

(14.06.1922. g. — 13.09.1999. g.)

Mēs visi mūžam esam rada
Kaut kādām lielām ardievām...

Ir mūžības ceļā devusies Preiļu 1. pamatskolas skolotāja Velta Gerbere.

Bērnība un pusaudzes gadi aizvadīti tēva mājās Aiviekstes krastos Madaras apriņķa Saikavas pagasta «Indānos».

Izglītību ieguvusi Madonas vidusskolā un Latvijas Valsts Pedagoģiskā institūta Fizikas un matemātikas fakultātē.

Darba gaitu sākums Daugavpils rajona Vaboles vidusskolā, bet no 1948. gada līdz 1983. gadam matemātikas skolotāja Preiļu 1. vidusskolā. Audzinājusi septiņas izlaiduma klases, līdztekus veikusi arī internāta audzinātājas pienākumus.

Skolotājas Veltas diena ir mīlestība, nakts ir mīlestība, diena un nakts — balta, pelēka, varavīkšņaina rūpe par skolas bērniem, par radu bērniem...

Viņa bija talantīga matemātikas skolotāja, prasmīga psiholoģe, tāpēc arī talantīga audzinātāja.

Kas pārejošs no laika — aiznes laiks, ko gars ir devis — garā tālāk dzīvo.

Viņa ir pratusi sākt no jauna un pēc ideāliem «gara dzelmēs un augstumos kāpt». Viņa bija pirmā, kura sāka mācīt matemātiku padziļināti. Ir uzvaras matemātikas olimpiādēs, atzinība skolotājas darba novērtējumā, bet galvenais — skolēnu mīlestība un cieņa.

Veltai bija bagāta dvēsele, dāsna sirds, ļoti plašs redzes loks un draugu pulks.

Kaut brīžiem liekas — vēl viss ir, kā bijis, bet zelta putna vairs nav, «būs laikam citos dārzos tas savu ligzdu vijis», jo te — zelta putna vairs nav...

Bet, mīļo Veltiņ, «spīd tavas mīlestības slava un ticības un drosmes gods», jo cilvēkā visi uz mūžu dzīvo.

Baltu, baltu ceļu mūžībā Tev vēl Preiļu 1. pamatskola un Preiļu Valsts ģimnāzija.

Par ārkārtas situāciju

Preiļu rajonā pagājušās nedēļas laikā ir izcēlušies vairāki meža ugunsgrēki, tajā skaitā liels ugunsgrēks Krievu purvā Jersikas pagastā.

Preiļu rajona padome ar 1999. gada 10. septembra rīkojumu nr. 213 ir izsludinājusi ārkārtas situāciju.

Līvānu virsmežniecības darbinieki veic patrulēšanu bīstamākajos meža masīvos, paaugstinātas gatavības režīmā ir VUGD, policija un zemessardze. Pagaidām mežu un purvu masīvi nav slēgti iedzīvotāju apmeklējumiem, bet šāda iespēja tiek apsvērta.

Lūgums visiem meža apmeklētājiem būt uzmanīgiem ar uguni mežā.

Par pamanīto meža aizdegšanos zvanīt uz meža ugunsdrošības staciju pa tel. 43968 vai uz UGD.

Paziņojums

Preiļu pilsētas dome iedzīvotājiem izsludina Preiļu rajona teritorijas attīstības programmas (pirmajā redakcijā) publisko apspriešanu.

Ar programmu varēs iepazīties Preiļu rajona galvenajā bibliotēkā līdz 1999. gada 30. septembrim.

Par Preiļu pilsētas apbūves noteikumiem

Ar Preiļu pilsētas domes 1999. gada 5. augusta lēmumu, protokols nr. 17, ir pieņemti apbūves noteikumi 1. redakcijā.

Ar Preiļu pilsētas apbūves noteikumiem varēs iepazīties Preiļu pilsētas domē (pie arhitekta) un Preiļu rajona galvenajā bibliotēkā līdz 1999. gada 15. oktobrim.

Iepērk jaunlopus, liellopus, zirgus.
Tālr. 55658.

Līvānu pilsētas dome izsludina konkursu 1000 t kurināmā mazuta M-100 iegādei 1999./2000. gada apkures sezonai.
Konkursa materiālus var saņemt Līvānu pilsētas domē Rīgas ielā 136, 8. kabinetā, tālr. 53 43813, 53 44500.
Pieteikumu iesniegšanas termiņš — 1999. gada 28. septembris plkst. 14.00.

16., 21., 23. septembrī pārdos brūnas dējējvistas un gaiļus Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00 Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sīļukalnā 10.40, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L.Anspokos 12.00, Priekuļos 12.10, Rudzātos 12.30, Turkos 13.00, Līvānos 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L.Klaparos 14.45, Pilišķos 15.00, Pelēčos 15.10, Nīdermuižā 15.20.

Iepērkam mājlopus gaļai.
Tālr. 21956, 24147, 9438728.

SIA BALTIJAS PALETES
IEPĒRK dažāda garuma zāģmateriālus un taras dēlīšus (skuju koks, lapu koks).
Pēc pieprasījuma varam izsūtīt mūsu specifikācijas pa faksu.
Iespējama samaksa 3-4 dienu laikā.
Piegādes vieta: Andrejosta 4, Rīga.
Tālr./fakss 7 329836. Mob. tel. 9 277462.

KEMIRA REMONTNIEKS
PIEDĀVĀ augu aizsardzības līdzekļus.
RAUNDAPS — vispārējas iedarbības universāls herbicīds visu nezāļu un to sakņu iznīcināšanai pirms ziemāju sējas. **VINCITS** — efektīvs šķidrais kodinātājs pret bīstamākajām sēnīšu slimībām. **PANOKTĪNS 35** — kontaktiedarbības kodne. Lietojot to, iespējams aizsargāt augus no sējas līdz veģetācijas sākumam.
MINERĀLMĒSLUS:
■ Kemira Pover 4 13-16-18, Ca, Mg, S, Se, kemedīns; ■ Kemira NPK 20 4-20-20, S, Mg, B, Ca; ■ Kemira PK 11 0-11-20, S, Mg, B, Cu, ■ Kemira NPK 20 Pluss 3-20-25, S, Ca, ■ Kemira NPK 6-26-30 (Meh. M.), ■ Kemira NPK 4-14-24 (Meh. M.), ■ Kemira NPK 4-19-19 (Meh. M.), ■ Kemira Pover 18 18-9-9, Ca, Mg, S, B, ■ Superfosfāts 0-20-0.
Piedāvā graudu kodinātāju Agata 212, ražība — apm. 5 t/ha.
Iespējama minerālmēslu piegāde. *Remontnieks Aglonas st., tel. 53 65147.*

Pārdod

kombainu SK-5 (ĻNIVA), Ls 1000. Tālr. 41522;
zemi, mežu (bērzs). Tālr. 22607 no 8 līdz 16;
2 istabu dzīvokli Preiļos. Tālr. 21864, 23968;
govi un grūsnu teli. Tālr. 57784 vakaros;
steidzīgi darba ķēvi, pirti. Kontakttel. 76291 vakaros;
kartupeļus, kardānus. Tālr. 55755.

Pērk

lielos pamata blokus. Tālr. 42857 vakaros.

Maina

1 istabas dzīvokli pret 2 istabu dzīvokli centrā. Tālr. 24319.

Pārdod grīdas dēļus un apdares dēļus. Izgatavo durvis pēc pasūtījuma.
Tālr. 41334, mob. tel. 9340809.

Jānis Sudniks veic cūku un govju mākslīgo apsēklošanu.
Tālr. 23836.

SIA «M & M Co» pārdod, maina un piegādā gāzes balonus. *Cena Ls 6,30.*
Pasūtījumi un izziņas pa tel. 23666.
Adrese: Preiļu pag. «Lielie Leiči».

Pērk cirsmas. Valmet pakalpojumi.
Tālr. 42911, 41334.

PĒRK Līvānu māju promvešanai.
Tālr. 23798, mob. tel. 9493106.

LĪDZJŪTĪBAS

Mūžīgas cīņas, mūžīgs darbs,
Mūžīga dziņa, mūžīgas tieksmes,
Dvēseles dziļumos mūžīgas slāpes.
Lūk, kur, cilvēk, viss tavs mūžs,
Visa tava laime, viss tavs prieks.
Esam kopā ar tuviniekiem, no skolotājas Veltas GERBERES uz mūžu atvadoties.
Preiļu Valsts ģimnāzijas kolektīvs

Un cilvēka vairs nav,
Ir tikai bijušais.
Skumstam kopā ar Franciško Luriņu, VĪRU pēkšņi zaudējot.
«Naktineica»

Mātes aiziešanu nevar aptvert —
Tā sāksies vēlāk,
Kad durvis atvērsim un iekšā —
tukšums,
Un pavards auksts, un neklāts
pusdiengalds.
Dalām sāpju smagumu un izsakām līdzjūtību Irēnai Sondorei, no MĀTES atvadoties.
VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļas kolektīvs

Ir mātes stars,
Kas mūs ar dzīvi sien,
Kas dvēseli mums sasilda arvien.
Šim staram apdziestot,
Vēl ilgi skumjas māks.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zentai Vucānei, MĀTI smiltājā izvadot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

NOVADNIEKS
Redaktore Tamāra Elste
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī. Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija». Izdevēja un redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fakss 22305.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Viena uzsk. iespiedloksne. **Pasūtījuma indekss 3033.**